

Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

Horarios

Horarios

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grao en Estudos de Galego e Español

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G160V01701	Gramática española III	1c	6
V01G160V01702	Historia da lingua española	1c	6
V01G160V01703	O español de América e o español no mundo	1c	6
V01G160V01704	Seminario de literaturas e culturas lusófonas	1c	6
V01G160V01705	Seminario de literatura galega desde 1936 a 1975	1c	6
V01G160V01706	Seminario de literatura galega desde 1975 ata a actualidade	1c	6
V01G160V01801	Gramática galega III	2c	6
V01G160V01802	Historia da lingua galega	2c	6
V01G160V01803	Terminoloxía e neoloxía do galego	2c	6
V01G160V01804	Literatura española dos séculos XVIII e XIX	2c	6
V01G160V01805	Literatura española dos séculos XX e XXI	2c	6
V01G160V01806	Literatura hispanoamericana: Poesía e teatro	2c	6
V01G160V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Gramática española III				
Materia	Gramática española III			
Código	V01G160V01701			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Sueiro Justel, Joaquín			
Profesorado	Sueiro Justel, Joaquín			
Correo-e	jsueiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	GRAMÁTICA III é unha materia destinada a profundizar nas características sintáctico-semánticas da oración composta en español. É recomendable para alumnado estranxeiro con nivel C1 o C2 en español.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolverse aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Comprender e manexar as técnicas de análise sintáctica das diferentes propostas lingüísticas	A4	B4 B5
Dominar a análise das construcións sintácticas complexas da lingua española	A4 A6 A8	B4 B5
Argumentar e xustificar as propostas de análise sintáctica presentadas en función da interpretación semántica	A6 A7 A9	B2 B3
Ser capaz de construír secuencias en función de certas condicións gramaticais	A9	B1 B2
Ser capaz de resolver problemas e cuestións sintácticas en relación a feitos de significado e de contexto	A5 A8 A9	B2 B3

Contidos	
Tema	
1. Construcións sintácticas fundamentais: frase, cláusula e oración.	1.1. Frase, cláusula e oracións. 1.2. Tipoloxía das unidades sintácticas. 1.3. A modalidade. Os actos de fala. 1.4. Funcións sintácticas, semánticas e informativas nas diferentes unidades.
2. As construcións coordinadas	2.1. A coordinación. Concepto e tipoloxía. 2.2. A coordinación copulativa 2.3. A coordinación disxuntiva 2.4. A coordinación adversativa
3. Construcións comparativas e consecutivas	3.1. Características xerais das construcións comparativas 3.2. A comparación de desigualdade 3.3. A comparación de igualdade 3.4. Outras construcións comparativas e pseudocomparativas 3.5. As construcións superlativas 3.6. As construcións consecutivas
4. Construcións causais e finais	4.1. Causa e finalidade 4.2. Construcións causais internas e externas ao predicado. 4.3. Construcións finais internas e externas ao predicado 4.4. Suxeitos e verbos nas construcións finais e causais
5. Construcións condicionais e concesivas	5.1. Características xerais das construcións condicionais e concesivas 5.2. Condicionais do enunciado e da enunciación 5.3. Expresión da énfase no período condicional 5.4. Tempo e modo nas oracións condicionais 5.5. Marcadores das construcións condicionais 5.6. Construcións concesivas 5.7. Tempo e modo nas construcións concesivas 5.8. Marcadores das construcións concesivas
6. Unidades supraoracionais	6.1. Conceptos fundamentais 6.2. O enunciado 6.3. O texto 6.4. Funcións textuais 6.5. Marcadores textuais 6.6. Relacións intra-textuais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	22	22	44
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	40	52
Traballos de aula	10	10	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	6	26	32

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación das competencias da materia, dos contidos, da metodoloxía, da atención personalizada, da avaliación, da bibliografía e fontes de información e das recomendacións.
Sesión maxistral	Exposición dentro da aula dos conceptos gramaticais e dos métodos de análise gramatical máis significativos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Propoñeráse ao alumnado problemas e exercicios gramaticais para resolver dentro ou fóra da aula.
Traballos de aula	Realización de problemas e exercicios gramaticais dentro da aula.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que os estudantes teñan en relación cos problemas e exercicios gramaticais propostos. Esta atención realizarase individualmente ou en pequenos grupos co fin de reforzar a aprendizaxe naquelas cuestións que resulten problemáticas.
Traballos de aula	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que os estudantes teñan en relación cos problemas e exercicios gramaticais propostos. Esta atención realizarase individualmente ou en pequenos grupos co fin de reforzar a aprendizaxe naquelas cuestións que resulten problemáticas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Consistirá na resolución na aula por parte do alumno ou alumna de problemas ou exercicios gramaticais.	10
Traballos de aula	Presentación oral de dous traballos, que deberán entregarse tamén por escrito, sobre temas acordados previamente cos docentes.	30
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exames teórico práctico resolto sen axuda de material.	60

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame correspondente á 1ª edición das actas terá lugar o 14 de xaneiro de 2015. Oportunamente comunicárase a hora e a aula. O alumnado que non se acolla á avaliación continua poderá facer este mesmo día un exame final teórico-práctico de toda a materia.

A avaliación na 2ª edición das actas (xullo) realizarase a través dun exame.

Bibliografía. Fontes de información

Academia Española, Real, **Nueva gramática de la lengua española, I e II**, Madrid: Espasa,
 Bosque, I. y Demonte, V., **Gramática descriptiva de la lengua española I, II, III**, Madrid: Espasa,
 Bosque, Ignacio y Gutiérrez-Rexach, Javier, **Fundamentos de sintaxis formal**, Madrid: Akal,
 López Meirama, Belén, **La práctica de la gramática en los textos**, Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela,
 Rodríguez Espiñeira, María José y López Meirama, Belén, **Ejercicios de análisis sintáctico**, Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela,
 Rodríguez Ramalle, Teresa María, **Manual de Sintaxis del español**, Madrid: Castalia,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Gramática española II/V01G160V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia da lingua española				
Materia	Historia da lingua española			
Código	V01G160V01702			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Profesorado	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Correo-e	cbaez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	HISTORIA DA LINGUA ESPAÑOLA é unha materia dedicada a realizar una descrición exhaustiva da historia externa e interna da lingua española. Recomendable para alumnos ERASMUS con nivel C1 ou C2 en español.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Dominar os aspectos teóricos relativos á historia da lingua española.	A3	B4
	A4	B5
Comprender e manexar as técnicas de análise lingüística e discursiva para interpretar textos antigos do español.	A3	B4
	A4	B5
Argumentar e xustificar análises sobre aspectos tales como os códigos de produción, as estruturas de orixe, os factores de historia externa que inflúen na historia do idioma, o comportamento dos cambios lingüísticos e os factores de difusión implicados.	A6	B2
	A7	B3
Ser capaz de realizar comentarios de textos, de expor as razóns dun resultado lingüístico desde o latín ao español ou de ilustrar de modo práctico certas tendencias de comportamento lingüístico concentradas en época o en autores.	A6	B2
	A7	B3
	A8	
Ser capaz de resolver exercicios de historia do español no circunscritos á práctica do comentario.	A8	B2
		B3

Contidos

Tema	
0.- Introducción teórica para responder preguntas sobre o cambio e a evolución das linguas	0.1.- Por que cambian as linguas? 0.2.- Como cambian as linguas? 0.3.- Cara onde cambian as linguas?

1. Historia do idioma español	1.1 Hispania prerromana 1.2. O latín na Península Ibérica. 1.3. Efectos das invasións xermánicas e árabes na historia lingüística peninsular. 1.4. Constitución dos romances peninsulares. 1.5. A lingua no século XIII: Berceo e Afonso X. 1.6. Herdanza alfonsí e castelán baixomedieval. 1.7. O español nos séculos XVI e XVII 1.8. O español moderno e contemporáneo.
2. Evolución da lingua española	2.1. Variación e cambio lingüístico 2.2. Os cambios fonéticos, morfolóxicos, sintácticos, léxicos, semánticos e discursivos. 2.3.- As variacions diatópicas, diastráticas e diafásicas na diacronía da lingua española.
3. Métodos prácticos de análise da historia do español	3.1. Exemplos históricos dun fenómeno lingüístico. 3.2. Evolución dunha palabra do latín ao español. 3.3. Comentario lingüístico dun texto antigo do español.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22	22	44
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	16	26
Estudo de casos/análises de situacións	12	12	24
Actividades introdutorias	6	0	6
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	48	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición na clase a través de textos, resumos dos principais procesos de evolución histórica externa e interna da lingua española. As exposicións serán feitas unhas veces pola profesora e outras polos alumnos coa axuda da profesora. Procurarase sempre interacción nas aulas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta de comentarios e exercicios prácticos sobre aspectos do contido do curso.
Estudo de casos/análises de situacións	Estudo de textos para realizar análises sobre aspectos concretos ou xerais, ben na aula ou ben en casa.
Actividades introdutorias	Explicación xeral dos contidos, da avaliación e das propostas de traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente atenderá na aula ou en titorías os problemas encontrados sobre a resolución de problemas, exercicios, estudos de caso e situacións e sobre a proba de resposta longa. Atenderá tamén por correo electrónico.
Estudo de casos/análises de situacións	O docente atenderá na aula ou en titorías os problemas encontrados sobre a resolución de problemas, exercicios, estudos de caso e situacións e sobre a proba de resposta longa. Atenderá tamén por correo electrónico.
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	O docente atenderá na aula ou en titorías os problemas encontrados sobre a resolución de problemas, exercicios, estudos de caso e situacións e sobre a proba de resposta longa. Atenderá tamén por correo electrónico.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución e defensa por parte do estudante de exercicios sobre varios aspectos dos contidos do programa.	15
Estudo de casos/análises de situacións	Presentación na aula dun traballo proxecto.	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Portafolio de avaliación da selección dos mellores traballos persoal dentro e fora da aula e da reflexión sobre o proceso de aprendizaxe.	70

Outros comentarios sobre a Avaliación

Haberá un exame (100% da cualificación) na última semana do curso para os que non opten pola avaliación continua ou queiran mellorar a nota acadada na avaliación presencial.

A avaliación na 2ª edición das actas (xullo) realizarase a través dun exame.

Bibliografía. Fontes de información

Academia Española, Real, **CORDE. Corpus Diacrónico del Español**, www.rae.es,
Ariza, Manuel, **Sobre fonética histórica del español**, Madrid: Arco/Libros,
Cano Aguilar, Rafael, **El español a través de los tiempos**, Madrid: Arco/Libros,
Cano Aguilar, Rafael, **Introducción al análisis filológico**, Madrid: Castalia,
Davies, Mark, **Corpus del español**, www.corpusdelespanol-org,
Kabatek, Johannes (ed.), **Sintaxis histórica del español y cambio lingüístico. Nuevas perspectivas desde las Tradiciones Discursivas**, Madrid: Iberoamericana,
Lapesa, Rafael, **Historia de la lengua española**, Madrid: Gredos,
Lapesa, Rafael, **Estudios de morfosintaxis histórica del español**, Madrid: Gredos,
Lloyd, Paul M., **Del latín al español. 2 vols.**, Madrid: Gredos,
López García, Ángel, **Cómo surgió el español. Introducción a la sintaxis histórica del español antiguo**, Madrid: Gredos,
Menéndez Pidal, Ramón, **Orígenes del español. Estado lingüístico de la Península Ibérica hasta el siglo XI**, Madrid: Espasa-Calpe,
Menéndez Pidal, Ramón, **Manual de gramática histórica española**, Madrid: Espasa-Calpe,
Penny, Ralph, **Gramática histórica del español**, Barcelona: Ariel,
Pons Rodríguez, Lola, **La lengua de ayer. Manual práctico de Historia del Español**, Madrid: Arco/Libros,
Rivas, Elena y Rodríguez Espiñeira, María José, **La cláusula en español medieval: constituyentes funcionales**, Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela,

Las lecturas obligatorias serán asignadas a los alumnos en la primera semana de clase.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**O español de América e o español no mundo**

Materia	O español de América e o español no mundo			
Código	V01G160V01703			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Quilis Sanz, María José			
Profesorado	Quilis Sanz, María José			
Correo-e	mjquilis@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Realizárase o estudo do español fóra da Península Ibérica. Levado primeiro polos xudeos tras a súa expulsión, chegou a América despois a Filipinas e ao norte de África (Guinea).			

Competencias de titulación

Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Desenvolver a conciencia de grupo na aula e no traballo conxunto.	A1	
Analizar as características lingüísticas de cada unha das variedades diatópicas que adquiriu o español noutras áreas xeográficas fose da Península Ibérica.	A4	B3
O alumnado ha de ser quen de argumentar os temas e os textos obxecto de estudo reunindo datos A7 e probas cos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles.		B2

Contidos

Tema	
1. A expansión da lingua española no mundo.	1.1. O problema da comunicación cos naturais. Os intérpretes. 1.2. A pluralidade lingüística de Filipinas. 1.3. A aprendizaxe das linguas indíxenas. 1.4. As linguas xerais de América. 1.5. A expansión cultural. 1.6. Antonio de Nebrija en América. 1.7. A expansión e o retroceso da lingua española en Filipinas. 1.8. A lingua española en África. 1.8.1. A lingua española no Norte de África. 1.8.2. A lingua española en Guinea Ecuatorial.
2. Caracterización lingüística do español de América.	2.1. O vocalismo. Dialectalismos vocálicos hispanoamericanos. 2.2. O consonantismo 2.3. A Morfosintaxis 2.4. O léxico.

3. A Lingua española no Extremo Oriente	3.1. Introducción histórica. 3.2. As linguas autóctonas filipinas. 3.3. A influencia do español sobre as linguas indíxenas filipinas: 3.3.1. Nivel fonolóxico e fonético 3.3.2. Nivel gramatical 3.3.3. Nivel léxico
4. A Lingua española en África.	4.1. A pronuncia do español falado en Guinea Ecuatorial. 4.2. Trazos gramaticais do español de Guinea Ecuatorial. 4.3. O léxico en Guinea Ecuatorial

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	4	40	44
Estudos/actividades previos	0	22	22
Sesión maxistral	28	0	28
Traballos de aula	16	28	44
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	8	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballos tutelados	O alumnado terá que realizar un traballo tutelado pola profesora. Este realizarase ao longo do curso, para que o estudante vaia desenvolvendo os coñecementos adquiridos. O traballo tutelado consistirá na análise lingüística dun fragmento oral ou escrito (a elección do alumnado) neste han de estudar os niveis fonético, morfosintático e léxico. Previamente ao traballo tutelado, o alumno realizará exercicios prácticos dos temas da materia.
Estudos/actividades previos	Neste punto, o alumnado terá que realizar resumos das lecturas obrigatorias propostas.
Sesión maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos da materia obxecto de estudo.
Traballos de aula	Desenvolveremos na aula como hai que abordar a análise práctica dos temas dados na teoría. O alumno despois realizará prácticas tanto na aula como con exercicios que ha de entregar á profesora.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	A profesora fará un seguimento continuado, tanto en titorías como na aula, para observar a evolución do alumnado e resolver as dúbidas que este teña.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	A profesora fará un seguimento continuado, tanto en titorías como na aula, para observar a evolución do alumnado e resolver as dúbidas que este teña.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	O traballo tutelado polo profesor será entregado un pouco antes do final do cuadrimestre (a data será fixada de común acordo). Esta tarefa consistirá na análise lingüística dun fragmento oral ou escrito (a elección do alumnado) onde se estudarán a fonética, a morfosintaxe e o léxico deste.	45
Estudos/actividades previos	O alumnado ha de entregar uns resumos das lecturas obrigatorias da materia.	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado ha de entregar ao profesor os exercicios que lle irá propondo a profesora.	45

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado que desexe acollerse á avaliación continua ECTS deberá asistir polo menos ao 80% das clases presenciais - teóricas e prácticas-. Para superar a materia, deberá realizar todos os traballos e o exame estipulado pola profesora. As prácticas, exercicios propostos e o traballo terán que ser entregados na data establecida. Fóra dese prazo non serán admitidos.

No caso de que non poidan asistir por causas xustificadas deberán falar coa profesora durante os 15 primeiros días do curso.

O alumnado estranxeiro de intercambio (Erasmus, Sócrates...) seguirá os mesmos sistemas de avaliación que o alumnado propio.

Tanto nos traballos e actividades que realicen como no exame penalizaranse as faltas de ortografía.

O alumnado terá que facer un exame dos primeiros capítulos do libro de Antonio Quilis: *La lengua española en cuatromundos*, Editorial MAPFRE. O traballo tutelado entregárase o 6 de novembro. O examen, que consistirá nun texto do español no mundo, realizarase sobre o 9 de xaneiro de 2015.

O alumnado que non cumpra os requisitos da avaliación continua, que opte pola avaliación única e na 2ª edición das actas, realizará un único exame nas datas oficiais establecidas pola Facultade (xullo). Este consistirá nun exame sobre a materia dada e presentada no programa da asignatura.

Bibliografía. Fontes de información

Alvar, Manuel, **Manual de dialectología hispánica. Tomo I: El español de América**, Ariel,
Canfield, D. L., **El español de América**, Crítica,
Fontanella de Weimberg, M.B., **El español de América**, MAPFRE,
Kany, Ch, **Sintaxis hispanoamericana**, Gredos,
Kany, Ch., **Semántica hispanoamericana**, Aguilar,
Lipski, J., **El español de América**, Cátedra,
López Morales, H, **La aventura del español en América**, Espasa,
Moreno de Alba, J., **Introducción al español americano**, Arco/Libros,
Quilis, A., **La lengua española en cuatro mundos**, MAPFRE,
Quilis, A. y Casado-Fresnillo. C., **La lengua española en Filipinas**, C.S.I.C.,
Quilis, A. y Casado-Fresnillo, C., **La lengua española en Guinea Ecuatorial**, U.N.E.D.,
Vaquero de Ramírez, M., **El español de América. I Pronunciación. II Morfología y léxico.**, Arco/Libros,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dialectoloxía do galego/V01G160V01914

Lingüística, comunicación e cognición/V01G160V01905

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Gramática española III/V01G160V01701

Gramática galega III/V01G160V01801

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estrutura e análise das linguas galega e española: Introducción á sintaxe/V01G160V01301

Estrutura e análise das linguas galega e española: Semántica, pragmática e léxico/V01G160V01402

Fonética e fonoloxía do español/V01G160V01504

Fonética e fonoloxía do galego/V01G160V01604

DATOS IDENTIFICATIVOS**Seminario de literaturas e culturas lusófonas**

Materia	Seminario de literaturas e culturas lusófonas			
Código	V01G160V01704			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Outros			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Baltrusch , Burghard			
Profesorado	Baltrusch , Burghard			
Correo-e	burg@uvigo.es			
Web	http://http://estudioslusofonos.blogspot.com/			
Descrición xeral	Nesta materia trátase de profundizar os coñecementos adquiridos na materia "Panorama de Literaturas Lusófonas" en relación a correntes e obras específicas e seleccionadas dos ámbitos brasileiro, portugués e/ou africano lusófono.			

Competencias de titulación

Código				
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos			
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.			
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.			
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.			
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.			
A11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.			
A12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe			
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.			
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado			
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Profundar coñecementos sobre a historia das culturas e dos países lusófonos.	A3	B3
Adquirir e saber aplicar coñecementos básicos sobre a historia das literaturas lusófonas.	A3	B1
	A6	B3

Comprender, saber analizar, comentar e discutir de forma crítica textos literarios e outras producións culturais provenientes de diferentes ámbitos lusófonos.	A3	B2
	A6	B3
	A7	B4
	A8	
	A9	
	A11	
Saber redactar textos (en forma de posts, pequenos ensaios e/ou traballos de proxecto dirixidos), realizar exposicións orais e debater nun nivel académico e crítico sobre temas relacionados coa literatura e cultura lusófonas.	A6	B1
	A8	B2
	A9	B3
	A11	B4
	A12	B5
Saber elaborar textos e proxectos de divulgación e de didactización de contidos literarios e culturais lusófonos en diferentes soportes.	A9	B2
	A11	B4
	A12	

Contidos

Tema	
Elementos de estudos culturais portugueses e aspectos da historia da Lusofonía contemporánea.	Aspectos de: Historia de Portugal; Historia dos descubrimentos e da colonización; Historia do Brasil; Historia dos PALOP; Formación das culturas lusófonas; Aspectos antropolóxicos e artísticos seleccionados.
Aspectos seleccionados das literaturas portuguesa, brasileira e/ou africana lusófona actuais.	Exemplos de obras literarias ou ensaísticas que se lerán completas ou en excertos. A lista disponibilizarase na primeira aula.
Exemplos seleccionados de música e obras audiovisuais contemporáneas da lusofonía.	Exemplos procedentes dos ámbitos portugués, brasileiro e /ou dos PALOP.
Elementos seleccionados da actualidade cultural lusófona.	Política; blogs; outros aspectos actuais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	18	3	21
Traballos tutelados	0	30	30
Eventos docentes e/ou divulgativos	3	3	6
Presentacións/exposicións	6	26	32
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	4	10	14
Estudo de casos/análises de situacións	15	20	35
Observación sistemática	4	6	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Organización interna da materia. Información bibliográfica. Introdución ás ferramentas dixitais. Temas e organización dos traballos tutelados e das exposicións orais.
Sesión maxistral	Os principais temas da materia serán introducidos a través dunha serie de exposicións maxistrais por parte do profesor en lingua portuguesa.
Traballos tutelados	Cada estudante realiza ao longo do semestre un traballo de proxecto escrito (en lingua portuguesa ou galega), dirixido polo profesor, sobre un tema relacionado coa literatura lusófona.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia a conferencias, filmes, seminarios, etc. relacionados cos contidos da materia.
Presentacións/exposicións	Cada estudante realizará unha exposición de aproximadamente 20 minutos, e acompañada de documentación bibliográfica, sobre un tema de literatura lusófona acordado co profesor.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Pequenos exercicios distribuídos a seren solucionados de forma autónoma.
Estudo de casos/análises de situacións	Realizarase unha serie de sesións dedicadas á análise pormenorizada de textos literarios e/ou outros aspectos culturais específicos da lusofonía.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Tanto a preparación dos traballos tutelados, a revisión de exames e exercicios realizaranse a través de titorías individualizadas. En certos casos poderán realizarse titorías en grupo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Avaliarase un traballo escrito con introdución, parte principal, conclusión e bibliografía, seguindo as normas de estilo e referenciación bibliográfica indicadas polo profesor. Un primeiro borrador enviarase ao profesor en formato Open Office ou Word ata o 1/12/2014. A entrega definitiva do traballo é o 8/1/2015.	40
Presentacións/exposicións	Avaliarase a estrutura, organización e contido dunha exposición oral de aprox. 20 min., acompañada da documentación correspondente. As exposicións orais realizaranse ao longo do mes de decembro.	30
Observación sistemática	Avaliarase a frecuencia e calidade da participación activa nas aulas e demais actividades, como tamén a solución dos exercicios.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

As/Os estudantes deberán escoller a principio de curso ou un sistema de avaliación continua (cf. supra) ou un sistema de avaliación única. Recoméndase optar polo primeiro.

No caso da avaliación única hai que aprobar todos os procedementos avaliadores para poder calcular a media final. A copia ou o plaxio penalizarase cun suspenso (nota numérica: 0) na proba correspondente.

É obrigatorio consultar regularmente os espazos virtuais da materia na plataforma TEMA e no BLOG asociado.

A condición para ser avaliada/o de forma continua será a asistencia a un 80% das aulas, a non ser que haxa motivos xustificadas para unha asistencia lixeiramente inferior.

Quen opte de forma directa pola avaliación única será avaliada/o ao final do primeiro período das actas (convocatoria de xaneiro) da seguinte forma:

1. cun exame escrito que abranguerá todos os contidos fundamentais da materia;
2. cun exame oral individual, no cal as/os estudantes deberán debater co profesor temas previamente acordados.

Cada unha destas 2 partes da avaliación única contará un 50% da nota final e será necesario aprobar ambas para poder aprobar toda a materia. Será obriga da/do estudante de acordar unha data para a proba oral co profesor até 3 días antes da entrega das actas. A copia ou o plaxio penalizarase cun suspenso xeral (nota numérica: 0).

Os mesmos criterios de avaliación aplicaranse no segundo período das actas.

As datas dos diferentes exames acordaranse co profesor coa antelación necesaria.

En todo caso, recoméndase a asistencia ás aulas e ás titorías e consultar regularmente os espazos virtuais da materia na plataforma TEMA e no BLOG asociado, mesmo que non se siga o sistema de avaliación continua.

Bibliografía. Fontes de información

No inicio das aulas, distribuirase a lista da bibliografía activa das lecturas obrigatorias xunto con listas de referencias bibliográficas específicas e actualizadas para cada un dos temas.

Bibliografía pasiva (selección)

AAVV. História da Literatura Portuguesa, DVD-ROM, Porto Editora 2002.

Cristóvão, Fernando (dir. e coord.); Maria Adelina Amorim, Maria Lúcia Garcia Marques, Susana Brites Moita. Dicionário temático da lusofonia. Lisboa: Texto Editores 2010.

Enciclopédia Verbo das Literaturas de Língua Portuguesa, Lisboa: Verbo 1999.

Laranjeira, J. L. Pires. Literaturas Africanas de Expressão Portuguesa. Lisboa: Universidade Aberta 1995.

Lopes, Óscar / Saraiva, António José. História da Literatura Portuguesa. Porto: Porto Editora, 16.ª ed., 2010.

Moisés, Massaud (ed.). História da Literatura Brasileira. 5 volumes. São Paulo: Cultrix 1989.

Ribeiro, Maria Aparecida. *Literatura Brasileira*. Lisboa: Universidade Aberta 1994.

Picchio, Luciana Stegagno. *História da Literatura Brasileira*. Lacerda / Nova Aguilar 2004.

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Traballo de Fin de Grao/V01G160V01991

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Literatura comparada/V01G160V01403

Crítica literaria/V01G160V01922

Panorama das literaturas lusófonas/V01G160V01506

Outros comentarios

As clases desta materia impartiranse en lingua portuguesa, podendo as/os estudantes responder en lingua portuguesa, galega ou castelá, segundo as súas preferencias. Os traballos escritos poden ser redactados en lingua portuguesa, galega, castelá, inglesa ou alemá. As exposicións orais poden ser realizadas en lingua portuguesa, galega ou castelá. Con todo, recoméndase con toda a insistencia que a/o estudante dispoña dun coñecemento pasivo de lingua portuguesa suficiente para poder seguir unha exposición académica e, tamén, para ler e comprender textos literarios e ensaísticos neste idioma.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Seminario de literatura galega desde 1936 a 1975**

Materia	Seminario de literatura galega desde 1936 a 1975			
Código	V01G160V01705			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Profesorado	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Correo-e	mffft@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Cronografía da literatura galega baixo a ditadura franquista			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.
A12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer en profundidade a tradición literaria galega do séc. XX	A3	B2
	A6	B4
	A7	
	A8	
	A9	
	A11	
	A12	
Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas da teoría literaria, así como sintetizar, relacionar e describir a tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	A3	B2
	A6	B4
	A7	
	A9	
	A11	
	A12	

Comprender a historia das ideas estéticas que subxace á evolución das tradicións literarias.	A3 A6 A7 A8 A9 A11 A12	B2 B4
Valorar a construción do Sistema Literario Galego como un produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.	A3 A6 A7 A8 A9 A11 A12	B2 B4

Contidos

Tema	
Introdución.	A tradición literaria galega entre 1936 e 1975. Periodos: 1936-1950 1950-1968 1968-1975 A evolución da narrativa. A evolución da poesía. A evolución do ensaio. A evolución do teatro. Escolas e tendencias. A tradición e a modernidade. O autóctono e o alleo.
A narrativa	Lectura e análise das seguintes obras: Blanco-Amor, Eduardo. A Esmorga. 4a ed. rev. Biblioteca Blanco Amor (Galaxia). Vigo: Galaxia, 2010. Cunqueiro, Álvaro. Merlin E Familia I Outras Historias. Biblioteca Álvaro Cunqueiro (Galaxia) 1. Vigo: Galaxia, 2004. Fole, Ánxel. Á Lús Do Candil: Contos a Carón Do Lume. 16a ed. Literaria (Galaxia) 1. Vigo: Galaxia, 2000. Gonsar, Camilo. Como Calquera Outro Día. 3a ed. Literaria (Galaxia) 224. Vigo: Galaxia, 2005. Méndez Ferrín, X. L. O Crepúsculo E as Formigas. 13a ed. Narrativa (Edicións Xerais De Galicia). Vigo: Edicións Xerais de Galicia, 2004. Queizán, María Xosé. A Orella No Buraco. 2a ed. Literaria (Galaxia) 49. Vigo: Galaxia, 1984.
A poesía	Lectura e análise das seguintes obras: Díaz Castro, Xosé María. Nimbos. Vigo: Galaxia, 2006. Ferreiro, Celso Emilio. Longa Noite De Pedra. Biblioteca Da Cultura Galega (Galaxia) 49. Vigo: Galaxia, 1995. Iglesia Alvariño, Aquilino. Poesía Galega Completa. Vigo: Edicións Xerais, 1986. Méndez Ferrín, X. L. Poesía Enteira De Heriberto Bens. Ventobranco (Edicións Xerais De Galicia). Vigo: Xerais, 1980.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	3	5
Sesión maxistral	41	23	64
Traballos tutelados	0	40	40
Eventos docentes e/ou divulgativos	0	20	20
Outros	6	12	18
Probas de resposta curta	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición
Actividades introdutorias Haberá unha sesión introdutoria ao conxunto da materia, de dúas horas de duración, con delimitación dos seus contidos, métodos, probas a realizar, textos que deben ler os alumnos, etc.

Sesión maxistral	A docencia centrarase na análise exhaustiva arredor de trece núcleos textuais e autorais, dos que se irán derivando calas noutras obras e autores adxacentes.
Traballos tutelados	Realizaranse comentarios de texto de numerosos fragmentos textuais ou culturais vinculados coas obras obxecto deste programa. Cada estudante realizará unha exposición na aula sobre un tema acordado co profesor.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Eventualmente o alumnado poderá acudir a conferencias, recitais, mesa redondas, proxeccións de filmes, seminarios literarios, representacións teatrais, etc. e deberá realizar un breve resumo por escrito desta actividade.
Outros	Probas e exames, teóricos, prácticos, orais ou escritos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Sesión maxistral	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Traballos tutelados	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Outros	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Probas	Descrición
Probas de resposta curta	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Actividades introdutorias	Presentación da materia.	1
Sesión maxistral	Leccións ao longo do primeiro cuadrimestre.	10
Traballos tutelados	Traballos de lectura e análise das obras obxecto do programa.	30
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia, e participación, a seminarios desenvolvidos en paralelo ás clases e vinculados cos contidos da materia.	9
Outros	Asistencia a conferencias, exposicións, representacións, proxeccións, etc.	10
Probas de resposta curta	Exame sobre contidos moi concretos cunha cantidade numerosa de preguntas que o alumnado ha responder no espazo dunha soa liña.	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Desenvolvemento de dous ou tres grandes asuntos, ben vinculados coa historiografía, ben coas obras lidas e comentadas.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado que non opte pola avaliación continua (tamén na convocatoria de xullo) será avaliado por medio dun exame final (100% da nota final) ou da entrega dun traballo de formación/investigación acordado previamente co profesor (100% da nota final).

Bibliografía. Fontes de información

Obras de lectura obrigatoria:

1. Beiras, Xosé Manuel. *O Atraso Económico De Galicia*. 2a ed. Alén Nós (Galaxia). Vigo: Galaxia, 1981.
2. Blanco-Amor, Eduardo. *A Esmorga*. 4a ed. rev. Biblioteca Blanco Amor (Galaxia). Vigo: Galaxia, 2010.

3. Cunqueiro, Álvaro. *Don Hamlet E Outras Pezas: Teatro Galego Completo* (1932-1968). Biblioteca Álvaro Cunqueiro (Galaxia) 7. Vigo: Galaxia, 2007.
4. []. *Merlín E Familia I Outras Historias*. Biblioteca Álvaro Cunqueiro (Galaxia) 1. Vigo: Galaxia, 2004.
5. Díaz Castro, Xosé María. *Nimbos*. Vigo: Galaxia, 2006.
6. Ferreiro, Celso Emilio. *Longa Noite De Pedra*. Biblioteca Da Cultura Galega (Galaxia) 49. Vigo: Galaxia, 1995.
7. Fole, Ánxel. *Á Lús Do Candil: Contos a Carón Do Lume*. 16a ed. Literaria (Galaxia) 1. Vigo: Galaxia, 2000.
8. Gonsar, Camilo. *Como Calquera Outro Día*. 3a ed. Literaria (Galaxia) 224. Vigo: Galaxia, 2005.
9. Iglesia Alvariño, Aquilino. *Poesía Galega Completa*. Vigo: Edicións Xerais, 1986.
10. Iglesia Alvariño, Aquilino, and Real Academia Galega. Aquilino Iglesia Alvariño: *Vida E Obra: Escolma De Textos*. Publicacións Da Real Academia Galega. A Coruña: Real Academia Gallega, 1986.
11. Méndez Ferrín, X. L. *Poesía Enteira De Heriberto Bens*. Ventobranco (Edicións Xerais De Galicia). Vigo: Xerais, 1980.
12. Queizán, María Xosé. *A Orella No Buraco*. 2a ed. Literaria (Galaxia) 49. Vigo: Galaxia, 1984.
13. *7 Ensayos Sobre Rosalía*. Vigo: Galaxia, 1952.

Bibliografía complementaria

- Alonso Girgado, Luis. *Ánxel Fole E "Á Lús Do Candil"*. Nigra Ensaio 4. Vigo: Nigra, 1997.
- Alonso Montero, Xesús, and Lugo. *Ánxel Fole, García Lorca E Os "Seis Poemas Galegos"*. Lugo: Concello de Lugo, 2006.
- Alonso Montero, Xesús, Real Academia Galega, and Ourense (Provincia). *"Manifestos" En Verso En Favor Da Poesía Civil Nos Primeiros Tempos Da Posguerra Na Galicia Da Terra E Na Galicia Emigrante (1939-1962): Discurso Lido O Día 30 De outubro De 1993, No Acto Da Súa Recepción*. A Coruña : Ourense: Real Academia Galega ; Deputación Provincial, 1993.
- Anxel Fole: *1903-1986, Unha Fotobiografía*. Edición especial para o Día das Letras Galegas 1997. Vigo: Edicións Xerais de Galicia, 1997.
- Arquivo do Reino de Galicia, and Galicia. *A Galicia De Anxel Fole: 4a Mostra Do Arquivo Do Reino De Galicia, 17 De Maio-17 De Xuño, 1997*. [Santiago de Compostela: Dirección Xeral de Patrimonio Cultural], 1997.
- Asociación Socio-Pedagóxica Galega. *Poesía De Posguerra: Antoloxía*. A Nosa Literatura (AS-PG) 34. Vigo: Asociación Socio-Pedagóxica Galega, 1997.
- Bermúdez Montes, María Teresa. *As Poutas Da Censura Sobre "A Orella No Buraco"*, 2011.
- Blanco, Carmen. *Literatura Galega Da Muller*. Xerais Universitaria. Vigo: Edicións Xerais de Galicia, 1991.
- Blanco, Luisa. *Mito O Realidad, Cunqueiro Astrólogo-Astrónomo*, 1999.
- Cabana, Darío Xohán, and Lugo. *Cunqueiro E Don Hamlet En Lugo: (San Froilán, 1959)*. San Froilán Dos Devanceiros (Lugo. Concellería De Cultura e Turismo) 4. Lugo: Concello de Lugo, Concellería de Cultura e Turismo, 2007.
- Casares, Carlos. *A Vida De Anxel Fole*. Árbore (Galaxia). Vigo: Galaxia, 1996.
- []. *Conversas Con Ánxel Fole*. Conversas (Galaxia) 1. Vigo: Galaxia, 1984.
- []. *Conversas Con Ánxel Fole*. Biblioteca Carlos Casares (Galaxia) 8. Vigo: Galaxia, 2005.
- Castelao, Manuel. *Álvaro Cunqueiro: "O Incerto Señor Don Hamlet"*. Ensaio (Laiovento) 281. Bertamiráns (A Coruña): Laiovento, 2011.
- []. Novoneyra-Celso Emilio: *Os Eidos-Longa Noite De Pedra*. Ensaio (Laiovento) 256. Santiago de Compostela: Laiovento,

2009.

Castro Buerger, Iago. *Unha Visión Sistémica Das Traducións De Cunqueiro No Faro De Vigo*, 2005.

Congreso Anxel Fole, and Galicia. *Ánxel Fole: Actas Do Congreso [celebrado En] Lugo, 22-24 de Maio De 1997*. Colección De Difusión Cultural (Galicia. Xunta) 6. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia, 1997.

Criado Martínez, Ninfa. Álvaro Cunqueiro, *El Juego De La Ficción Dramática*. Anejos De Revista De Literatura (Consejo Superior De Investigaciones Científicas (España)) 60. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, 2004.

Cunqueiro, Álvaro. *Don Hamlet E Outras Pezas: Teatro Galego Completo (1932-1968)*. Biblioteca Álvaro Cunqueiro (Galaxia) 7. Vigo: Galaxia, 2007.

□□□. *Merlín E Familia I Outras Historias*. Biblioteca Álvaro Cunqueiro (Galaxia) 1. Vigo: Galaxia, 2004.

Dasilva Fernández, Xosé Manuel. *Álvaro Cunqueiro Censurado Polo Franquismo*, 2011.

□□□. Traducir a Fole Como Desafío, 1997.

Fernández del Riego, Francisco. Álvaro Cunqueiro Mora: Escritor. Galegos Na Historia (Ir Indo) 34. Vigo: Ir Indo, 2007.

Fernández Velho, Rosário. Literatura Galega Do Século XX. Cadernos De Literatura Galega (A Nosa Terra). Vigo: A Nosa Terra, 2006.

Fole, Ánxel, and Arquivo Sonoro de Galicia. Homenaxe a Ánxel Fole: Día Das Letras Galegas 1997: Escolma De Entrevistas Realizadas Por Margarita Ledo, Carlos Casares E Claudio Rodríguez Fer. As Nosas Voces (Arquivo Sonoro De Galicia) 13. Santiago de Compostela: Arquivo Sonoro de Galicia, 1997.

Forcadela, Manuel. A Esmorga De Eduardo Blanco-Amor. Guías De Lectura (Edicións Do Cumio). Vilaboa (Pontevedra): Edicións do Cumio, 1991.

□□□. Á Lus Do Candil De Anxel Fole. Guías De Lectura (Edicións Do Cumio). Vigo: Edicións do Cumio, 1997.

□□□. Á Lus Do Candil De Anxel Fole. Guías De Lectura (Edicións Do Cumio). Vigo: Edicións do Cumio, 1997.

□□□. Centro de Investigacións Lingüísticas e Literarias Ramón Piñeiro, and Galicia. Diálogos Na Néboa, Álvaro Cunqueiro E Ramón Piñeiro Na Xénese Da Literatura Galega De Posguerra. Cadernos Ramón Piñeiro (Centro De Investigacións Lingüísticas e Literarias Ramón Piñeiro) 8. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia, Secretaría Xeral de Política Lingüística : Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, 2005.

□□□. Manual E Escolma Da Nova Narrativa Galega. Literatura e Crítica (Sotelo Blanco) 4. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco, 1993.

□□□. Notas a Unha Lectura d'□□A Esmorga□, 1993.

□□□. Unha Visión Psicoanalítica De □□A Esmorga□, 1997.

Fundación Pedro Barrié de la Maza, Conde de Fenosa. Diccionario De Fole. Colección Galicia Viva (Fundación Pedro Barrié De La Maza, Conde De Fenosa). Lugo: Fundación Pedro Barrié de la Maza, Conde de Fenosa: El Progreso, 1997.

Galicia. Longa Noite De Pedra Poetas Da Guerra E Da Postguerra. Vídeo. Ophiusa, 1989.

Gonsar, Camilo. Como Calquera Outro Día. 3a ed. Literaria (Galaxia) 224. Vigo: Galaxia, 2005.

González Alonso, Cristina, and Universidade de Vigo. As (Re)traducións De Álvaro Cunqueiro En □□Faro De Vigo□: Unha Achega. [Vigo: s.n.], 2007.

González, Manuel Gregorio, and Fundación José Manuel Lara. Don Álvaro Cunqueiro: Juglar Sombrío. Sevilla: Fundación José Manuel Lara, 2007.

González-Millán, Xoán, and Fundación Alfredo Brañas. Fantasía E Desintegración Na Narrativa De Alvaro Cunqueiro. Colección Autoidentificación (Fundación Alfredo Brañas) 14. Santiago de Compostela: Fundación Alfredo Brañas, 1996.

Iglesia Alvariño, Aquilino. Poesía Galega Completa. Vigo: Edicións Xerais, 1986.

Iglesia Alvariño, Aquilino, and Real Academia Galega. Aquilino Iglesia Alvariño: Vida E Obra: Escolma De Textos. Publicacións Da Real Academia Galega. A Coruña: Real Academia Gallega, 1986.

Iglesia Alvariño, Aquilino, Universidade de Santiago de Compostela, and Universidade de Santiago de Compostela. Antoloxía De Aquilino Iglesia Alvariño. Santiago de Compostela: Universidade, Servicio de Publicacións, 1986.

Landeira Yrago, José. Sobre Las Fugas De Cunqueiro: Otra Vida De Álvaro Entre El Periodismo Y La Literatura. Manancial (Auga Editora). Santiago de Compostela: Auga Editora, 2011.

Literatura Galega Do Século XX: Comentario De Textos Para COU. Ágora (Galaxia). Vigo: Galaxia, 1992.

Literatura Galega Século XX: Propostas De Lectura E Comentario. Vigo: Promocións Culturais Galegas, 2001.

Literatura Galega: Século XX. 1a ed. Historia De Galicia (A Nosa Terra). Vigo: A Nosa Terra, 2001.

Lourenzo, Manuel, and A Coruña (Provincia). Guía Das Obras Dramáticas De Álvaro Cunqueiro. Manuais Casahamlet (A Coruña (Provincia). Deputación Provincial) 6. A Coruña: Diputación Provincial de A Coruña, 2006.

Martínez López, Ramón, and Fundación Otero Pedrayo. A Literatura Galega No Exilio. Publicacións Da Fundación Otero Pedrayo. Trasalba (Orense): Fundación Otero Pedrayo, 1987.

Martínez Torrón, Diego, and Fundación Alfredo Brañas. O Outro Rosto De Alvaro Cunqueiro. Colección Autoidentificación (Fundación Alfredo Brañas) 13. Santiago de Compostela: Fundación Alfredo Brañas, 1996.

Millán González-Pardo, Isidoro, and Fundación Alfredo Brañas. Lembranza E Comento De Alvaro Cunqueiro. Colección Autoidentificación (Fundación Alfredo Brañas) 7. Santiago de Compostela: Fundación Alfredo Brañas, 1994.

Noia Campos, María Camino. A Nova Narrativa Galega. Agra Aberta (Galaxia) 9. Vigo: Galaxia, 1992.

□□□. Pra Unha Clasificación De Merlín E Familia, n.d.

Palacio, Xosé Antón. Anxel Fole, Traductor, 1997.

□□□. Cunqueiro Tradutor E Anosador, 2007.

□□□. Os Sobrenomes Como Materia Literaria En Cunqueiro, 2004.

Raña Lama, Román. A Noite Nas Palabras: Unha Aproximación Á Poesía Galega De Posguerra. Estudos e Investigacións (Sotelo Blanco). Santiago de Compostela: Sotelo Blanco, 1996.

Requeixo, Armando. Anxel Fole: Aproximación Temática Á Súa Obra Narrativa En Galego. Ensaio (Edicións Do Cumio) 5. Vigo: Edicións do Cumio, 1996.

Risco, Antón, and Fundación Alfredo Brañas. Cunqueiro E a Historia. Colección Autoidentificación (Fundación Alfredo Brañas) 12. Santiago de Compostela: Fundación Alfredo Brañas, 1996.

Rodríguez Ennes, Luis. As Institución Xurídicas Na Narrativa De Álvaro Cunqueiro, 2011.

Rodríguez Fer, Claudio. A Galicia Misteriosa De Anxel Fole. Serie Liminar (Edicións Do Castro). Sada (La Coruña): Ed. do Castro, 1981.

□□□. Anxel Fole: Vida E Obra. Letras Galegas (Edicións Xerais De Galicia). Vigo: Edicións Xerais de Galicia, 1997.

Rodríguez, Francisco. Literatura Galega Contemporánea: (problemas De Método E Interpretación). Criterio (Edicións Do Cumio) 0. Vilaboa, Pontevedra: Edicións do Cumio, 1990.

Rodríguez Gómez, Luciano, and Lugo (Provincia). A Poesía De Aquilino Iglesia Alvariño. Lugo: Deputación Provincial, Servicio Publicacións, 1994.

Rodríguez Gómez, Luciano. O Pó Dos Días: Introducción Temática Á Poesía De Aquilino Iglesia Alvariño. 1a ed. Universitaria (Edicións Xerais De Galicia). Vigo: Edicións Xerais de Galicia, 2009.

Rodríguez López, Manuel. Viaxes Con Anxel Fole. Serie Testemuña (Ediciós Do Castro). Sada: Ediciós do Castro, 1988.

Rodríguez Vega, Rexina. Álvaro Cunqueiro, Unha Poética Da Recreación. Ensaio (Laiovento) 85. Santiago de Compostela: Laiovento, 1997.

Salvador Miguel, Nicasio, and Fundación Alfredo Brañas. A Tradición Medieval Na Novelística De Alvaro Cunqueiro. Colección Autoidentificación (Fundación Alfredo Brañas) 10. Santiago de Compostela: Fundación Alfredo Brañas, 1996.

Spitzmesser, Ana María. Álvaro Cunqueiro, La Fabulación Del Franquismo. Ensaio (Ediciós Do Castro). Sada: Ediciós do Castro, 1995.

Tarrío Varela, Anxo. Literatura Galega: Aportacións a Unha Historia Crítica. Xerais Universitaria. Vigo: Edicións Xerais de Galicia, 1994.

□□□. Literatura Galega: Aportacións a Unha Historia Crítica. 2a ed. Xerais Universitaria. Vigo: Edicións Xerais de Galicia, 1998.

Universidade de Santiago de Compostela, and Universidade de Santiago de Compostela. Anxel Fole: Día Das Letras Galegas 1997.

Santiago de Compostela: Universidade, Servicio de Publicacións e Intercambio Científico, 1997.

Varela Iglesias, José Luis, and Fundación Alfredo Brañas. Tradición E Innovación En Cunqueiro. Colección Autoidentificación (Fundación Alfredo Brañas) 15. Santiago de Compostela: Fundación Alfredo Brañas, 1996.

Vega, Ángel de la. Ánxel Fole: 101 Anécdotas. Crónica (Edicións Xerais De Galicia). Vigo: Xerais, 2003.

Vila Pernas, Miguel. A Cociña De Merlín: Que E Como Comen Os Personaxes De Merlín E Familia. Guías Galaxia. Vigo: Galaxia, 2005.

Villanueva, Darío, and Fundación Alfredo Brañas. O Realismo Marabilloso En Alvaro Cunqueiro. Colección Autoidentificación (Fundación Alfredo Brañas) 11. Santiago de Compostela: Fundación Alfredo Brañas, 1996.

Xosé Luís Méndez Ferrín, O Home, O Escritor. A Coruña: Universidade da Coruña, 2002.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Seminario de literatura galega desde 1975 ata a actualidade/V01G160V01706

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Seminario de literatura galega desde 1975 ata a actualidade/V01G160V01706

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Panorama da literatura galega II/V01G160V01303

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Seminario de literatura galega desde 1975 ata a actualidade				
Materia	Seminario de literatura galega desde 1975 ata a actualidade			
Código	V01G160V01706			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Noya Campos, María del Camino			
Profesorado	Noya Campos, María del Camino			
Correo-e	cnoia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo e análise da literatura galega deste período.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.
A12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Desenvolver unha visión interrelacionada do repertorio literario do período histórico.	A3	B2
	A7	B3
	A8	B5
	A9	
	A11	
	A12	

Fomentar a capacidade crítica con todo tipo de textos e xéneros deste período, independentemente da súa natureza.	A3 A6 A8 A11	B1 B3 B4
Capacitarse para a aplicación da análise histórica ás principais figuras literarias deste período.	A3 A6 A8 A11	B2 B3 B4
Valorar as contribucións da literatura neste período ó proceso de autocoñecemento e dignificación de Galicia	A8 A11	B1 B2 B3

Contidos

Tema		
1. Coordenadas socio-culturais e literarias desde 1970 a 1980.	1.1. A poética social de 1973. 1.2. A poética de Álvaro Cunqueiro. 1.3. As novas poéticas aparecidas en 1976. 1.4. Influencia na nova xeración de poetas de 1980.	
2. A xeración poética dos 80.	2.1. Estudo dos/as principais poetas da xeración dos 80. 2.2. Grupos poéticos: Rompente, Cravo Fondo, Alén, Loia. 2.3. A nova sentimentalidade, o culturalismo, poesía amorosa, a visión da paisaxe, o compromiso, a herdanza das vangardas na poesía escrita na década dos anos 80	
3. As poéticas dos e das poetas dos 90 en diante.	3.1. Diferenzas coa poética dos 80. 3.2. Discursos non líricos. 3.3. A poética da muller. 3.4. A nova oralidade.	
4. Consolidación e mudanza no xénero narrativo.	4.1. Desenvolvemento da novela e do conto. 4.1.1. Subxéneros narrativos. 4.1.2. Autores/autoras.	
5. Estudo específico dos distintos subxéneros narrativos.	5.1. A novela histórica. 5.2. A crónica social. 5.3. A narrativa policiaca. 5.4. A narrativa intimista. 5.5. A narrativa feminista. 5.6. A novela de aventuras. 5.7. A novela fantástica e vangardista.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	26	52	78
Traballos de aula	23	46	69
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O desenvolvemento da aula farase comezando pola explicación da profesora dos temas propostos no programa para seguir coa presentación dun texto (poético ou narrativo) previo á participación do alumnado.
Traballos de aula	Unha alumna comentará o texto obxecto de estudo e a continuación as compañeiras acheguerán as súas opinións sobre as lecturas feitas coa finalidade de manter un debate sobre o texto analizado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	As alumnas matriculadas recibirán todas as explicacións e indicacións que soliciten para un seguimento correcto da materia e para satisfacer todo tipo de dúbidas sobre os contidos do temario.
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	As alumnas matriculadas recibirán todas as explicacións e indicacións que soliciten para un seguimento correcto da materia e para satisfacer todo tipo de dúbidas sobre os contidos do temario.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Os contidos teóricos explicados nas sesións maxistrais serán avaliados mediante dous tipos de probas: a entrega dun traballo sobre cada texto analizado e por probas de coñecemento. Faranse dúas probas dos contidos de poesía e dúas ou tres de narrativa.	50
Traballos de aula	O alumnado terá que presentar unha recensión documentada por cada obra de lectura obrigatoria.	35
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	As alumnas que se presenten ás probas parciais do programa e as superen non terán que facer o exame final. As alumnas que non se presentaran ás probas ou que non as superarán terán un exame final en XANEIRO, o xoves 15 ás 11: 00.	15

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na primeira edición das actas o sistema de avaliación é o descrito arriba. O alumnado que non poida asistir ás aulas deberá falar nos primeiros días de clase coa profesora. En todo caso, deberá entregar os traballos de curso (35%) e un exame final (65%).

A porcentaxe de presencialidade obrigatoria na avaliación continua é do 80%.

Na avaliación de xullo, o alumnado deberá entregar os traballos de aula (35%) e facer un exame dos contidos da materia (65%).

Bibliografía. Fontes de información

Ameixeiras, Diego, **Asasinato no Consello Nacional**, Xerais,
 Caamaño, Begoña, **Circe ou o pracer do azul**, Galaxia,
 Cunqueiro, Álvaro, **Herba de aquí e acolá**, Galaxia,
 de Toro, Xelis, **Riofero**, Xerais,
 Fernández, Miguel Anxo, **Bícame Frank**, Galaxia,
 Fernández Naval, Francisco, **A noite branca**, Xerais,
 Méndez Ferrín, Xosé Luís, **Con pólvora e magnolias (1976) de**, Edicións Xerais,
 Riveiro Coello, Antón, **Acordes náufragos**, Galaxia,
 Sumai, Anxos, **Así nacen as baleas**, Galaxia,
 Zúñiga, Iolanda, **Vidas post-it**, Xerais,

Bibliografía básica

Casas, Arturo . *Antoloxía consultada da poesía galega 1976-2000*. Lugo: Tris.Tram, 2003.

Forcadela, M. *Sete leccións de poesía*. A Coruña: Espiral Maior, 2009.

Rodríguez Baixeras, Xavier. *Bos tempos para a lírica*. A Coruña: Espiral Maior, 2009.

Rodríguez, Luciano. *Poetas galegos do século XX*. A Coruña: Espiral maior, 2004.

Tarrío, A. *Literatura Ga lega. Aportacións para unha historia crítica* . Vigo: Xerais, 1994. 2ª edición 1998.

Vilavedra, D. *Historia da Literatura Galega*. Vigo: Galaxia, 1999.

Vilavedra, D. (coord..) *Diccionario de literatura galega I e II*. Vigo: Galaxia, 1997-1998.

VV.AA. *Historia da Literatura Galega*. Vigo: A Nosa Terra-ASPG, 1996, volume 5.

VV. AA. *Galicia. Historia da Literatura Galega*. A Coruña: Hércules Edicións, Tomo 33 e 34.

Ó longo do cuadrimestre entregarase a bibliografía complementaria.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Edición de textos literarios/V01G160V01906

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

As escritoras da historia literaria/V01G160V01917

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Outros comentarios

Para o seguimento da materia é necesaria a lectura dos textos seguintes:

1. (Re)lectura dos poemarios

Con pólvora e magnolias (1976) de Méndez Ferrín
Herba aquí e acolá (1980) de A. Cunqueiro.

Textos das antoloxías citadas na bibliografía.

2. Narrativa: novelas e contos

A noite branca de Francisco Fernández Naval. Vigo: Xerais, 2012.
Asasinato no Consello Nacional de Diego Ameixeiras. Vigo: Edicións Xerais, 2010.
Bícame Frank de Miguel Anxo Fernández, Vigo: Galaxia, 2013.
Así nacen as baleas de Anxos Sumai. Vigo: Galaxia, 2007.
Circe ou o pracer do azul de Begoña Caamaño. Vigo: Galaxia, 2009.
Riofero de Xelis de Toro. Vigo: Xerais, 2009.
Acordes náufragos de Antón Riveiro Coello. Vigo: Galaxia, 2013.
Vidas post-it de Iolanda Zúñiga. Vigo: Xerais, 2007.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Gramática galega III				
Materia	Gramática galega III			
Código	V01G160V01801			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Profesorado	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Correo-e	xandre@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Aproximación ás relacións sintácticas interoracionais sen perder de vista os enunciados e os parágrafos que constitúen.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolverse aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Recoñecer nos textos galegos as relacións que se establecen entre as oracións, tendo moi presente os enunciados e os parágrafos que constitúen.	A4	B3
Coñecer, argumentar e xustificar nos textos galegos as especificidades oracionais en función do contido que se queira transmitir.	A4 A6 A7 A9 A13	B2 B3
(Re)coñecer, comprender e ser capaz de explicar a (a)gramaticalidade oracional en textos galegos.	A5 A7	B4 B5

Contidos

Tema	
1. Estructuras oracionais e conxuncións, locucións conxuntivas e marcadores discursivos en galego	1.1. As conxuncións e locucións conxuntivas en galego 1.2. Os marcadores discursivos en galego
2. As construcións coordinadas en galego	2.1. A conxunción copulativa e en galego

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Actividades introdutorias	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	12	32
Traballos tutelados	6	51	57
Sesión maxistral	20	10	30
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	25	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates etc. realizados por relatores/as de prestixio, que permitirán afondar ou complementar os contidos da materia.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Empregaranse como complemento da lección maxistral.
Traballos tutelados	Elaboración dun traballo proposto polo docente que permita avaliar a competencia do alumnado no relativo ao dominio da lingua, técnicas e mecanismos de redacción dun texto.
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que desenvolverá o alumnado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O docente poderá ter algunha titoría individualizada ou en pequeno grupo co alumnado a propósito dos traballos e proxectos se non abonda coas explicacións, comentarios e indicacións que se dean na aula.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente recompilará as cualificacións de todas as actividades prácticas que se vaian identificando como avaliábeis.	25
Traballos tutelados	Cada discente elaborará individualmente un traballo escrito seguindo as indicacións do profesor. Deberase expoñer oralmente na aula o último día de aulas prácticas.	40
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Nunha proba escrita despois de acabaren as aulas (proponse como data o mércores 13 de maio), avaliaranse os coñecementos adquiridos ó longo do curso (inclúense os procedentes da bibliografía, das explicacións do docente nas aulas maxistras ou nas aulas prácticas, etc.). Ata un 4% do valor desta epígrafe pode alcanzarse grazas á asistencia participativa nas aulas.	35

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá decidir ó comezo do curso se opta por un sistema de avaliación continua ou por outro de avaliación única.

Asistencia para a avaliación continua: o alumnado deberá asistir a un mínimo do 80% das aulas (tanto das horas teóricas coma das prácticas). Para poder facer media, haberá que superar cada unha das tres tipoloxías de avaliación anteriores. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polo docente teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Os discentes que non perdan o dereito á avaliación continua poderán recuperar na avaliación do mes de xullo, na data fixada pola Facultade, aquelas probas que non superasen na avaliación de maio.

O alumnado que opte pola avaliación única, ou que non cumpra cos requisitos para a avaliación continua, poderá superar a materia, tanto en maio (na mesma data sinalada na descrición das probas, cfr. supra) coma en xullo (na data oficial fixada pola FFT), a través dun exame final escrito [50%] e mais dous traballos (segundo as indicacións do docente) [50%]. Cómpre superar tanto o exame coma os traballos para poder aprobar a materia. Aínda que se opte por un sistema de avaliación

única aconséllase a asistencia ás aulas.

O plaxio ou a copia serán penalizados cun 0 na proba en que se cometan.

Todas as consultas realizadas por correo electrónico atenderanse no horario de titorías.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica.

Álvarez, R.; H. Monteagudo e X. L. Regueira (1986): *Gramática galega*. Vigo: Galaxia.

Álvarez, R. e X. Xove (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

BILEGA, *Bibliografía informatizada da lingua galega*. Dir. Francisco García Gondar. Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP). Dispoñible en rede

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estrutura e análise das linguas galega e española: Introducción á sintaxe/V01G160V01301
Gramática galega II/V01G160V01603

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia da lingua galega				
Materia	Historia da lingua galega			
Código	V01G160V01802			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Profesorado	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Correo-e	xandre@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Percorrido sistemático polos principais cambios lingüísticos que levaron do latín ó galego moderno.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer e aplicar os conceptos, técnicas, recursos e métodos da lingüística histórica no caso concreto da lingua galega.	A3 A4	B1
Identificar e interpretar procesos de variación e cambio na lingua galega nos niveis léxico-semántico, gramatical e fonético-fonolóxico.	A4 A8	B1 B5
(Re)coñecer, situar e interpretar adecuadamente os grandes cambios léxico-semánticos, morfolóxicos, sintácticos e fonético-fonolóxicos que se produciron no paso do latín ó galego.	A4 A6 A7 A8 A13	B2 B3 B4 B5
Ser capaces de coñecer, situar e caracterizar lingüisticamente os textos galegos de épocas pretéritas.	A4 A6	B3

Contidos

Tema

1. Historia da lingua galega	1.1. Introducción
2. Estudo histórico do léxico galego	2.1. Léxico galego de orixe prelatina 2.2. Léxico galego de orixe latina 2.3. Léxico galego de orixe poslatina
3. Principais cambios fonético-fonolóxicos no paso do latín ó galego	3.1. O sistema vocálico 3.2. O sistema consonántico
4. Principais cambios morfolóxicos no paso do latín ó galego	4.1. Formas léxicas (eido nominal e verbal) 4.2. Formas gramaticais
5. Principais cambios sintácticos no paso do latín ó galego	5.1. Nivel frástico 5.2. Nivel oracional

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	25	38	63
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	5	20
Actividades introdutorias	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	40	44
Traballos e proxectos	4	15	19

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que desenvolverá o alumnado.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates etc. realizados por relatores/as de prestixio, que permitirán afondar ou complementar os contidos da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Empregaranse como complemento da lección maxistral.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Traballos e proxectos	O docente poderá ter algunha titoría individualizada ou en pequeno grupo co alumnado a propósito dos traballos e proxectos se non abonda coas explicacións, comentarios e indicacións que se dean na aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente recompilará as cualificacións de todas as actividades prácticas que se vaian identificando como avaliáveis.	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Nunha proba escrita despois de acabaren as aulas (proponse a data do 20 de maio), avaliaranse os coñecementos adquiridos ó longo do curso (inclúense os procedentes da bibliografía, das explicacións do docente nas aulas maxistras ou nas aulas prácticas, etc.). Ata un 4% do valor desta epígrafe pódese alcanzar grazas á asistencia participativa nas aulas.	65
Traballos e proxectos	Cada discente elaborará individualmente un traballo escrito seguindo as indicacións do profesor. Terase que expoñer oralmente na aula.	15

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá decidir ó comezo do curso se opta por un sistema de avaliación continua ou por outro de avaliación única.

Asistencia para a avaliación continua: o alumnado deberá asistir a un mínimo do 80% das aulas (tanto das horas teóricas coma das prácticas). Para poder facer media, haberá que superar cada unha das tres tipoloxías de avaliación anteriores. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polo docente teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Os discentes que non perdan o dereito á avaliación continua poderán recuperar na avaliación do mes de

xullo, na data fixada pola Facultade, aquelas probas que non superasen na avaliación de maio.

O alumnado que opte pola avaliación única, ou que non cumpra cos requisitos para a avaliación continua, poderá superar a materia, tanto en maio (na mesma data sinalada na descrición das probas, cfr. supra) coma en xullo (na data oficial fixada pola FFT), a través dun exame final escrito [65%] e mais dun traballo (seguindo as indicacións do docente) [35%]. Cómpre superar tanto o exame coma o traballo para poder aprobar a materia. Aínda que se opte por un sistema de avaliación única aconséllase a asistencia ás aulas.

O plaxio ou a copia serán penalizados cun 0 na proba en que se cometan.

Todas as consultas realizadas por correo electrónico atenderanse no horario de titorías.

Bibliografía. Fontes de información

Corominas, Joan e José Antonio Pascual (1980-1991): *Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico*. 6 vols. Madrid: Gredos, 1980 (I-III); 1981 (IV); 1983 (V); 1991 (VI).

García de Diego, Vicente (1909): *Elementos de gramática histórica gallega (Fonética-Morfología)*. Santiago de Compostela: Universidade, 1984. Anexo 23 de *Verba* (reed. facs. de: Burgos, Hijos de S. Rodríguez).

González Seoane, Ernesto (dir.) et alii (2006): *Dicionario de dicionarios do galego medieval*. Anexo 57 de *Verba*. Santiago de Compostela: Universidade. [Contén CD-ROM].

Maia, Clarinda de Azevedo (1997): *História do Galego-Português. Estado lingüístico da Galiza e do Noroeste de Portugal desde o século XIII ao século XVI (Com referência à situação do galego moderno)*. Coimbra: INIC. 1ª ed. 1986.

Mariño Paz, Ramón (2008): *Historia de la lengua gallega*. Muenchen: Lincom.

Mattos e Silva, Rosa Virgínia (2001²): *O português arcaico: morfologia e sintaxe*. São Paulo: Contexto. [1994¹]

Monteagudo Romero, Xosé Henrique (1999): *Historia social da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Pinkster, Harm (1995): *Sintaxis y semántica del latín*. Madrid: Ediciones Clásicas. [1984].

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dialectoloxía do galego/V01G160V01914

Edición de textos/V01G160V01904

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Terminoloxía e neoloxía do galego				
Materia	Terminoloxía e neoloxía do galego			
Código	V01G160V01803			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Gómez Clemente, Xosé María			
Profesorado	Gómez Clemente, Xosé María Taboada Lorenzo, Verónica			
Correo-e	xgomez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxecto o coñecemento das principais achegas teóricas sobre terminoloxía e neoloxía e as súas metodoloxías de traballo. Tamén se coñecerá a situación dos estudos sobre estes campos de estudo en Galicia.			

Competencias de titulación	
Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Fundamentar con coñecementos teóricos os principais conceptos da terminoloxía e a neoloxía.	A3 A8 A13	B3
Capacitar o alumnado para que saiba elaborar un traballo terminográfico, aplicando as metodoloxías adecuadas.	A4	B3
Capacitar o alumnado para que saiba manexar as ferramentas informáticas para o traballo en terminoloxía e neoloxía.	A13	B3
Capacitar o alumnado para que saiba analizar criticamente as obras lexicográficas galegas que inclúen léxico especializado ou neolóxico.	A9	B4

Contidos	
Tema	
1. Recursos informáticos para a obtención de datos terminolóxicos e neolóxicos e a súa análise.	1.1. Corpus xerais e especializados. 1.2. Dicionarios xerais e especializados. 1.2.1. O traballo terminográfico en Galicia. 1.3. Recursos para a elaboración de obras terminolóxicas especializadas.
2. Teorías da terminoloxía	2.1. A delimitación do campo de estudo. 2.2. Teorías 2.2.1. A teoría xeral da terminoloxía e as súas modificacións. 2.2.2. Socioterminoloxía. 2.2.3 Teoría comunicativa.

3. Textos de especialidade e termos.	3.1. Os textos de especialidade. 3.1.1. Características. 3.1.2. A noción de especialidade.
	3.2. Os termos. 3.2.1. A denominación. 3.2.1.1. Procedementos para a creación de termos. 3.2.2. O concepto. 3.2.2.1. A definición en terminoloxía. 3.2.2.2. Relacións conceptuais. 3.2.2.3.. Particularidades denominativas e conceptuais da terminoloxía galega.
4. Metodoloxías	4.1. Metodoloxía do traballo sistemático para a elaboración de obras terminográficas. 4.2. Metodoloxía do traballo específico.
5. Neoloxía.	5.1. Concepto de neoloxismo. 5.2. Tipoloxías. 5.3. Os traballos sobre neoloxía en Galicia.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	13	0	13
Traballos tutelados	13	60	73
Sesión maxistral	26	8	34
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	0	30	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballos de aula	O/a estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Traballos tutelados	O/a estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre algún tema da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto desenvolvido polo/a estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O alumnado ten o dereito a asistir ás titorías marcadas oficialmente. Tamén poderá facer as consultas que desexe a través da plataforma de teledocencia.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	A entrega de dous traballos de aula valorarase cun 10% da nota.	10
Traballos tutelados	Cada alumno ou alumna terá que entregar dous traballos: 1. Un glosario especializado elaborado a partir dun corpus. 30%. 2. Un traballo sobre neoloxía, referido a problemas denominativos e conceptuais. 30%.	60
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame, ó final do cuadrimestre, sobre o temario non avaliado nos traballos.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación	
1ª edición das actas O alumnado, ó comezo do cuadrimestre, poderá escoller entre un sistema de avaliación continua ou avaliación única.	
a) Avaliación continua. As probas avaliadas son as que figuran arriba. Para aprobar hai que obter un mínimo dun 5 entre os dous traballos (farase media a partir dun 4 en cada un deles) e un 5 no exame do final dos cuadrimestre (nota mínima para facer media cos traballos 4 puntos).Non se poderá renunciar á avaliación continua, unha vez escollida, e pasar voluntariamente ó sistema de avaliación única agás por causas xustificadas.Para poder seguir a avaliación continua hai que asistir a un mínimo do 60% das clases e entregar	

os traballos tutelados e de aula nas datas fixadas. Quen non poida cumprir coa condición da asistencia ás aulas deberá comunicarllo ó profesor. Se non se cumpren as condicións de avaliación continua (entrega de traballos, asistencia ás aulas) pasarase automaticamente ó sistema de avaliación única.

b) Avaliación única. Consistirá nun exame sobre todo o temario cun valor do 70% da nota e un traballo sobre un glosario especializado cun valor do 30%. Para facer media entre exame e traballo hai que obter un mínimo de 4 puntos en cada unha das dúas probas.

O exame da materia, tanto o que corresponda á avaliación única coma á avaliación continua, farase no período de traballo autónomo de maio de 2015.

2ª edición das actas Consistirá nun exame sobre todo o temario cun valor do 70% da nota e un traballo sobre un glosario cun valor do 30%. Para facer media entre exame e traballo hai que obter un mínimo de 4 puntos en cada unha das dúas probas.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

Complementarase na aula.

ARNTZ, R. e PICHT, H. 1995 *Introducción a la terminología*. Madrid: Fundación Sánchez Ruipérez. Capítulo II.

CABRÉ, María Teresa. 1993. *La Terminología. Teoría, metodología, aplicaciones*. Barcelona: Editorial Antártida.

CARBALLERÍA ANLLO, Xosé María et alii. (2009). *Gran diccionario Xerais da lingua*. Vigo: Edicións Xerais de Galicia.

CIAPUSCIO, Guiomar. 1993. "Reformulation textual: El caso de las noticias de divulgación científica." *Revista Argentina de Lingüística* 9 / 1-2. pp. 69-117.

CIAPUSCIO, Guiomar. 2000. "La terminología en la descripción y tipificación del discurso especializado" VII Simposio de Riterm. (2000) <http://www.riterm.net/actes/7simposio/ciapuscio.htm>

DAVIÑA FACAL, Luís. 1996. *Léxico científico*. Santiago: Xunta de Galicia.

GARRIDO, Carlos e Carlos RIERA. 2011. *Manual de galego científico*. 2ª ed. Através editora.

GÓMEZ CLEMENTE, Xosé María. e RODRÍGUEZ GUERRA, Alexandre. 2003. "Neoloxismos na prensa galega" en *Neoloxía e lingua galega: teoría e práctica*. Vigo: Servicio de Publicacións da Universidade.

GUTIÉRREZ RODILLA, Bertha. 2005. *El lenguaje de las ciencias*, Madrid: Gredos (Capítulos 3 e 4).

KUGUEL, Inés. 2000. "La caracterización de los textos de especialidad y el trabajo terminológico". VII Simposio de Riterm (2000). <http://www.riterm.net/actes/7simposio/kuguel.htm>

LERAT, Pierre. 1997. *Las lenguas especializadas*. Barcelona: Ariel Lingüística.

RODRÍGUEZ RIO, X. 2004. *Metodoloxía do traballo terminolóxico puntual en lingua galega*. Santiago: Consello da Cultura Galega.

REAL ACADEMIA GALEGA. 2012. *Diccionario da Real Academia Galega*. En liña. www.realacademiagalega.org

SERVIZO DE NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA DA UNIVERSIDADE DE SANTIAGO. *Un idioma preciso*. <http://www.usc.es/gl/servizos/snl/terminoloxia/uiip/index.html>

SERVIZO DE NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA DA UNIVERSIDADE DE SANTIAGO. Buscatermos. Base de datos terminolóxica.

Recomendacións

Outros comentarios

Nesta materia non se explican contidos instrumentais da lingua por seren suficientemente coñecidos. Calquera erro lingüístico será penalizado, ata 0.4 puntos, especialmente nos traballos que se elaboran individualmente.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura española dos séculos XVIII e XIX				
Materia	Literatura española dos séculos XVIII e XIX			
Código	V01G160V01804			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Ribao Pereira, Montserrat			
Profesorado	Ribao Pereira, Montserrat			
Correo-e	ribao@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo dos principais autores/autoras e obras da literatura española dos séculos XVIII e XIX, con especial atención á análise dos textos.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvólvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación literaria e á docencia en literatura española.	A6
Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.	A7
Formular razoamentos críticos no ámbito de estudo literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva aos textos obxecto de estudo.	A8
Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.	A9

Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española. A11

Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	B2
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.	B3
Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	B4
Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	B5
Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións da literatura española dos séculos XVIII e XIX	A3

Contidos

Tema	
1.Século XVIII	1.1.Poesía. Prosa. Jovellanos. Cadalso 1.2.Teatro. García de la Huerta. Ramón de la Cruz.
2.Século XIX	2.1.Poesía. Espronceda. Bécquer. Rosalía 2.2.Prosa. Gil y Carrasco. Alarcón. Fernán Caballero. Pardo Bazán. Galdós. Clarín 2.3.Teatro. Duque de Rivas. Zorrilla

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	10	0	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	9	53	62
Sesión maxistral	30	0	30
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	45	48

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	O alumnado desenvolve exercicios na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do alumnado, como as lecturas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan exercicios relacionados co comentario de textos e análise das obras de lectura obrigatoria. O alumnado debe desenvolver a reflexión literaria de forma autónoma.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Nas horas de tutoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da asignatura como sobre as diferentes cuestións relativas ó desenvolvemento dos traballos. Os traballos realizados na aula e os exercicios resoltos na mesma contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada. A atención por correo electrónico levarase a cabo NAS MESMAS HORAS das tutorías presenciais.
Traballos de aula	Nas horas de tutoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da asignatura como sobre as diferentes cuestións relativas ó desenvolvemento dos traballos. Os traballos realizados na aula e os exercicios resoltos na mesma contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada. A atención por correo electrónico levarase a cabo NAS MESMAS HORAS das tutorías presenciais.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas horas de tutoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da asignatura como sobre as diferentes cuestións relativas ó desenvolvemento dos traballos. Os traballos realizados na aula e os exercicios resoltos na mesma contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada. A atención por correo electrónico levarase a cabo NAS MESMAS HORAS das tutorías presenciais.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Reflexión sobre as lecturas. Comentarios de texto. Controis de lectura.	40
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Unha ou varias preguntas que demostren a asimilación específica de contidos, a capacidade de síntese e a comprensión global dos movementos estéticos que se abordan na materia.	60

Outros comentarios sobre a Avaliación

Superar favorablemente todos os controis de lectura dos títulos obrigatorios será requisito imprescindible para ter dereito á avaliación continua. Quere isto dicir que o alumnado que non acuda a clase os días marcados para esta actividade presencial deberá presentarse a unha proba global sobre a materia na data fixada pola profesora que a imparte.

As datas para os controis de lectura facilitaranse ao alumnado en xaneiro de 2015, con anterioridade ao comezo das clases.

A data do exame de maio (60% da calificación para os que opten pola avaliación continua e 100% para os que non) será o mércores 6 de maio.

A data do exame de xullo será a que fixe a Facultade.

En calquera caso, para superar a materia é imprescindible demostrar corrección lingüística e ortográfica. Non aprobará quen escriba con faltas de ortografía e/ou acentuación. Tampouco aprobará quen incurra en plaxio.

Bibliografía. Fontes de información

Lecturas:

Antología de prosa del siglo XVIII (se facilitará en clase o a través de la plataforma TEMA).

2. García de la Huerta, V, *Raquel*, ed. de R. Andioc, Madrid, Castalia.
3. Saavedra, A. de, *Don Álvaro o la fuerza del sino*, ed. de M. Á. Lama, Barcelona, Crítica.
4. Antología de narrativa (en prosa y verso) romántica (se facilitará en clase o a través de la plataforma TEMA).
5. Zorrilla, J., *Don Juan Tenorio*, ed. de L. Fernández Cifuentes, Barcelona, Crítica.
6. Bécquer, G. A., *Rimas*, ed. de R. Montesinos, Madrid, Cátedra.
7. Castro, R. de, *En las orillas del Sar*, ed. de M. Mayoral, Madrid, Castalia.
8. Pardo Bazán, E., *Los Pazos de Ulloa*, ed. de E. Penas Varela, Barcelona, Crítica.
- 9.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Panorama da literatura en lingua española II/V01G160V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Panorama da literatura en lingua española II/V01G160V01404

Outros comentarios

A introdución xeral aos séculos XVIII e XIX é parte do contido da materia "Panorama de la Literatura en lengua española II" e, polo tanto, constitúe o punto de partida obrigatorio para o desenvolvemento da nova materia. É imprescindible, pois, que o alumnado de Literatura española dos séculos XVIII e XIX coñeza os textos de bibliografía primaria facilitados en Panorama II.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura española dos séculos XX e XXI				
Materia	Literatura española dos séculos XX e XXI			
Código	V01G160V01805			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Troncoso Durán, María Dolores			
Profesorado	Troncoso Durán, María Dolores			
Correo-e	dduran@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo e análise das principais obras da Literatura española dos séculos XX e XXI con 3 finalidades: 1) Ser quen de situar una obra literaria da época dentro das tendencias que se suceden. 2) Comprender a relación entre as características formais das obras do programa e as súas respectivas interpretacións temáticas. 3) Captar a evolución dos diversos xéneros, a través do período estudado.			

Competencias de titulación	
Código	
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.	B2
Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.	A9

Contidos	
Tema	
1) Poesía Do Modernismo ao Vangardismo Do compromiso á experimentación A poesía da experiencia	Lecturas obrigatorias: 1.1. Antología de la poesía española del siglo XX (1890-1939), ed. de Ramoneda, Madrid, Alianza 1.2. Antología da poesía española 1900-1980, ed. de G. Correa, t. II, Madrid, Gredos 1.3. Poesía española reciente (1980-2000), ed. de Cano Ballesta, Cátedra (2003)
2) Narrativa 1 A renovación novelística 2 Do testemuño á experimentación 3 A Posmodernidade	Lecturas obrigatorias: 2.1. Pío Baroja, El árbol de la ciencia (1911) 2.2. Miguel de Unamuno, Niebla (1914) 2.3. Camilo J. Cela, La colmena (1946) 2.4. Francisco Ayala, Historia de macacos (1951) 2.5. Juan Benet, Cinco narraciones y dos fábulas (1972) 2.6. Javier Cercas, Soldados de Salamina (2002)

- 3) Teatro
1 A renovación teatral
2 Do teatro social á espectacularidade.

Lecturas obrigatorias:
3.1. Ramón Valle-Inclán, Divinas palabras (1919), ed. de Sobejano, Austral
3.2. Federico García Lorca, Bodas de sangre (1931), ed. de Lázaro Carreter, Austral
3.3. Antonio Buero Vallejo, Historia de una escalera (1949)
3.4. Francisco Nieva, El baile de los ardientes (1990)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	0	20
Presentacións/exposicións	2	68	70
Debates	20	0	20
Traballos tutelados	0	30	30
Actividades introdutorias	6	0	6
Traballos e proxectos	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Explicación dos temas introdutorios
Presentacións/exposicións	Prevía titoría individualizada, exposición en grupo 2/3 alumnos de subtemas. Valórase a utilización axeitada da bibliografía aconsellada.
Debates	Comentario poético individual. Valórase a aplicación de bibliografía buscada sobre a obra poética do autor e a bibliografía sobre métrica e retórica recomendada. Valórase a participación en exposicións e comentarios poéticos alleos que reflictan a lectura previa do subtema alleo.
Traballos tutelados	O traballo resultante da exposición e do comentario poético, escrito, entréganse, en clase ou por correo electrónico, na data sinalada, incorporando as suxestións feitas na exposición ou comentario. Valórase a aplicación do explicado no tema a cada subtema.
Actividades introdutorias	Presentación, programa e reparto de subtemas e recensións, con datas correspondentes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Asesoramento sobre a estrutura e bibliografía de cada exposición e comentario poético no horario de titorías establecido nos horarios e na porta do despacho.
Traballos tutelados	Asesoramento sobre a estrutura e bibliografía de cada exposición e comentario poético no horario de titorías establecido nos horarios e na porta do despacho.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Asesoramento sobre a estrutura e bibliografía de cada exposición e comentario poético no horario de titorías establecido nos horarios e na porta do despacho.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Presentacións/exposicións	Grupos de 2/3 alumnos deben elixir entre os temas I e II. Cada grupo asígnase un subtema e o expón no día sinalado.	20
Debates	Participación en exposicións e comentarios poéticos alleos (implican a lectura previa do subtema alleo).	10
Traballos tutelados	O traballo resultante, escrito, entrégase, na clase ou por correo electrónico, na data sinalada, incorporando as suxestións feitas na exposición. Valórase a aplicación do explicado no tema a cada subtema.	40
Traballos e proxectos	Cada alumno expón un comentario dun poema dos subtemas do tema III.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Comentarios:

A asistencia (80%) e as recesións non computan na cualificación: son requisitos para a avaliación continua. Só en caso de traballo, debidamente xustificado e advertido nas primeiras semanas do curso, poderá eximirse do 80% da asistencia.

1ª convocatoria (para quen non seguira a avaliación continua, ao final do cuadrimestre) e 2ª convocatoria (efectuarase na

data sinalada pola FFT):

Unha pregunta sobre temas 1, 2, o 3 (50%).

Unha pregunta sobre un texto dos que figuran en subtemas (50%).

Bibliografía. Fontes de información

A. P. Debicki, Historia de la poesía española del siglo XX. Desde la modernidad hasta el presente, Madrid, Gredos, 1997.

J. Huerta Calvo, Historia del teatro español, T.II, Gredos, 2003.

J.C. Mainer, Historia de la literatura española 6. Modernidad y nacionalismo, Barcelona, Crítica, 2010.

J.M. Pozuelo Yvancos, Ventanas de la ficción: narrativa hispánica siglos XX y XXI, Barcelona, Península, 2004.

F. Rico ed., Historia crítica de la literatura española. Época contemporánea, Tomos 7, 7/1, 8, 8/1, 9, 9/1, Barcelona, Crítica, 1978-2000.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura hispanoamericana: Poesía e teatro				
Materia	Literatura hispanoamericana: Poesía e teatro			
Código	V01G160V01806			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Luna Selles, Carmen			
Profesorado	Luna Selles, Carmen			
Correo-e	virginials@uvigo.es			
Web	http://litespfft.wordpress.com/			
Descrición xeral	O obxectivo fundamental desta asignatura é proporcionar ao alumnado, a través dunha proposta histórico-xenérico e da lectura dunha serie de obras literarias, unha visión panorámica da poesía e do teatro en Hispanoamérica dende a etapa precolonial até a actualidade, e o seu desenrolo como xéneros ao longo da súa historia.			

Competencias de titulación	
Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación literaria e cultural.	A6
Que as/os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	B3
Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	A3
Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a mera aproximación intuitiva ás linguas e textos.	A8

Contidos
Tema

TEMA 1: A POESÍA LÍRICA E ÉPICA NO SÉCULO XVI. O ROMANCERO. ALONSO DE ERCILLA E A TRADICIÓN ÉPICA AMERICANA.	-Romances: □Camino del Calvario□, □El Niño perdido□, □La fe del ciego□, □Las señas del esposo□, □Delgadina□, □Mambrú□, □En Tacuba está Cortés□, □En el Cuzco, esta ciudad□, □De ese fuerte de Pucara□, □El rescate de Atahualpa□, □Santo Tomé un día□. -Gutierrez de Cetina: □Esta guirnalda de silvestres flores□, □Horas alegres que pasáis volando□, □Ojos claros, serenos□, □Cubrir los bellos ojos□. -Terrazas: □Dejad que las hebras de oro ensortijado□, □Soñé que de una peña me arrojaba□, □Royendo están dos cabras de un nudoso□. -Fernán González de Eslava: □Canción a Nuestra Señora□ -Mateo Rosas de Oquendo: □Soneto a Lima del Perú□. Audición: http://www.bcn.gob.ni/cultura/musica/: Romances tradicionais españois incorporados á música nicaragüense: □Delgadina□, □Las señas del esposo□, □La amiga de Bernal Francés□, □Mambrú□, □Blanca Flor y Filomena□, □Dónde vas Alfonso XII□. -La Araucana, Ed. Isaías Lerner, Madrid, Cátedra (Selección: □Prólogo□, □Al lector□, □Canto II□ □Canto IX□, □Canto XIII□, □Canto XIV□, □Canto XXII□, □Canto XXIII□, □Canto XXXIII□)
TEMA 2: A POESÍA LÍRICA E ÉPICA NO SÉCULO XVII.	□Amarilis a Belardo (Epístola a Belardo)□, □Discurso en loor de la poesía□. -Hernando Domínguez Camargo, □A un salto, por donde se despeña el arroyo de Chillo□. -Juan del Valle y Caviedes, □A una vieja del Cuzco, grande alcahueta y revendedora de dos hijas, mestizas como ella, les escribió este romance□, □Coloquio que tuvo con la muerte un médico estando enfermo de riesgo□, □Apolo y Dafne□, □En la muerte de mi esposa□, □Privilegios del pobre□, □Para ser caballero□. -Bernardo de Balbuena, □Aguas claras y puras□, □Echa en el hombro la industriosa azada□, □Pastor si veo un monte en cuya cumbre□, □¡Qué gusto es ver un simple pastorcillo!□, □Soneto de Leucipo□, □¿Viste Alcino, por dicha, en la montaña?□. -Sor Juana Inés de la Cruz, Poesía lírica, ed. J.C. González Boixo, Madrid, Cátedra. Proxección: Yo, la peor de todas. Dirección María Luisa Bemberg. Guión María Luisa Bemberg y Antonio Larreta según a obra Sor Juana Inés de la Cruz o las trampas de la fe de Octavio Paz.
TEMA 3: O TEATRO HISPANOAMERICANO DO PERÍODO COLONIAL. A MESTIZAXE NO TEATRO.	-Juan Ruiz de Alarcón, La Verdad sospechosa (Acto Primero) -Teatro Indoamericano Colonial, ed. José Cid y Dolores Martí, Madrid, Aguilar (Selección de escenas: Tragedia del fin de Atau Walpa; Usca Paucar) Proxección do video reportaxe aloxado na páxina da UNESCO sobre El Güegüense: http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=es&pg=00011&RL=00111
TEMA 4: A POESÍA NEOCLÁSICA E DO PERÍODO DA EMANCIPACIÓN. AS GRANDES FIGURAS: OLMEDO, BELLO, HEREDIA.	-Poesía de la independencia, ed. Emilio Carilla, Caracas, Biblioteca Ayacucho. Selección: -Olmedo: □Canto al general Flores□, □La victoria de Junín (Canto a Bolívar)□. -Bello: □Alocución a la poesía□, □La agricultura de la zona tórrida□, □La pelea de gallos□, □Miserere□. -Heredia: □A Emilia□, □Al Océano□, □En el teocalli de Cholula□, □Himno del desterrado□, □Niágara□, □Vuelta al sur□.
TEMA 5: A POESÍA ROMÁNTICA HISPANOAMERICANA E A POESÍA GAUCHESCA.	-Echeverría: La cautiva en La cautiva. El matadero, ed. Leonor Fleming, Madrid, Cátedra. -Mármol: □A Buenos Aires□, □A la luna□, □Cantos del peregrino (Canto III)□, □Crepúsculo□, □La noche oscura□, □Las nubes□. -Caro: □Despedida de la Patria□, □El ciprés□, □El hacha del proscrito□, □En alta mar□, □En boca del último inca□, □La libertad y el socialismo□. -Milanés: □De codos en el puente□, □El nido vacío□, □La guajira de Yumurí□. -Gómez de Avellaneda: □A él□, □A la muerte del célebre poeta don José María de Heredia□, □A la Poesía□, □Al partir□, □La cruz□, □La venganza (invocación a los espíritus de la noche)□, □Cuartetos escritos en un cementerio□. -El gaucho Martín Fierro y La vuelta de Martín Fierro. Selección: Ida: I, II, XIII. Vuelta: I, XXXIII.
TEMA 6: O TEATRO HISPANOAMERICANO DO SÉCULO XIX.	-Manuel Eduardo Gorostiza, Contigo, pan y cebolla y Manuel Ascensio Segura, El sargento Canuto (fragmentos) -Florencio Sánchez, Barranca abajo, Madrid, Cátedra.

TEMA 7: CARACTERÍSTICAS XERAIS DO MODERNISMO. XÉNESIS. RENOVACIÓN POÉTICA DE RUBÉN DARÍO. NÚCLEO RIOPLATENSE.	-Rubén Darío: □De Catulle Mendès. Parnasianos y Decadentes□, □El Modernismo□. -Amado Nervo: □Nuestra literatura□ y □Refinamientos. Paraísos artificiales□. -Juan Ramón Jiménez, El Modernismo. Notas de un curso. -José Martí: I □Yo soy un hombre sincero□, V. □Si ves un monte de espumas□, XXVI. □Yo que vivo, aunque me he muerto□, XXXIV □Penas! ¿Quién osa decir□, XXXV □Qué importa que tu puñal□, XXXVIII □Del tirano? Del tirano□, XXXIX □Cultivo una rosa blanca□, XLVI □Vierte, corazón, tu pena□ de Versos sencillos; □A los espacios□, □Amor de ciudad grande□, □La poesía es sagrada□ de Versos libres. Audición: Versos José Martí. Cantados por Pablo Milanés: http://www.todomusica.org/pablo_milanes/disco_versos_de_jose_marti.shtml# -Manuel Gutiérrez Nájera: □De blanco□, □Para entonces□, □El hada verde□ de Poesías. -Julián del Casal: □Neurosis□, □Tengo el impuro amor□ de Bustos y rimas; □Salomé□ de Mi museo ideal. -Leopoldo Lugones: □Oceánica□ de Los crepúsculos del jardín; □A la luna de verano□, □Luna ciudadana□ de Lunario sentimental. -Julio Herrera y Reissig: □Fiesta popular de ultratumba□ de Las pascuas del tiempo □El domingo□ de Los éxtasis de la montaña, □La sombra dolorosa□ de Los parques abandonados. -Rubén Darío, Prosas profanas, en Obras completas I. Poesía. Edición de Julio Ortega coa colaboración de Nicanor Vélez, Barcelona, Galaxia Gutenberg, 2007. TEMA 8: O VANGARDISMO. VICENTE HUIDOBRO. TENDENCIAS VANGARDISTAS. A POESÍA NEGRISTA CARIBEÑA. -Borges: □La fundación mítica de Buenos Aires□, □Los espejos□. -Girondo: □Derrumbe□, □Ejecutoria del miasma□; Manuel Maples Arce: □Y nada de hojas secas...□ -Xavier Villarrutia: □Ellos y yo□, □Yo no quiero□, □Nocturno solo□, □Nuestro amor□. -Oquendo de Amat: □Madre□, □Poema□. -Palés Mato: □Bombo□, □Danza negra□, □Náñigo al cielo□, □Pueblo negro□, □Ron□. -Guillén: □Canción del Bongó□, □Llegada□ de Sóngoro cosongo; □Balada de los dos abuelos□ de West Indies Ltd; □Un son para niños antillanos□ de El son entero; □Tengo□ de Tengo y □Problemas del subdesarrollo□ de La rueda dentada. -Vicente Huidobro, Altazor en Altazor. Temblor del cielo, ed. de René de Costa, Madrid, Cátedra. TEMA 9: CÉSAR VALLEJO E PABLO NERUDA. DOS REXISTROS VANGARDISTAS AO COMPROMISO SOCIAL E A "POESÍA SIN PUREZA". POESÍA, COMPROMISO E GUERRA CIVIL ESPAÑOLA. -Pablo Neruda, Antología poética, prólogo, selección y notas de Hernán Loyola, Madrid, Alianza. -César Vallejo: □Los heraldos negros□, □El poeta a su amada□; □Los dados negros□, □A mi hermano Miguel□ de Los heraldos negros; poemas XXIII, XLV y LXIX de Trilce; □Piedra negra sobre piedra blanca□; □Un hombre con un pan al hombro□, □Alfonso: estás mirándome, lo veo□, □Intensidad y altura□ de Poemas humanos; □Solía escribir con su dedo grande□ de España, aparta de mí este cáliz. TEMA 10: POETAS DA SEGUNDA VANGARDIA E DIRECCIONES POÉTICAS DAS ÚLTIMAS DÉCADAS DO SÉCULO XX. -Nicanor Parra, □Hay un día feliz□, □Las tablas□ de Antipoemas, □Y ahora con ustedes□ de Nuevos sermones y prédicas del Cristo de Elqui. -Lezama Lima: □Noche insular: jardines invisibles□ de Enemigo Rumor; □El retrato ovalado□ de Aventuras sigilosas; □La rueda□ de Dador; □La madre□ y □Las siete alegorías□ de Fragmentos a su imán y □Entre dos puertas□ de Obras completas. -Octavio Paz: □El prisionero□ de A la orilla del mundo; □Hacia el poema□, □Espejo□ de Libertad bajo palabra; □Fragmentos□ de Piedra de sol; □Tumba del poeta□, □Concorde□ de Ladera Este y □Nocturno de San Idelfonso□ de Vuelta. TEMA 11: DIRECCIONES POÉTICAS DAS ÚLTIMAS DÉCADAS DO SÉCULO XX. -Olga Orozco, □A solas con la tierra□, □Cabalgata del tiempo□, □Después de los días□, □Habitación cerrada□, □Lejos desde mi colina□, □Un rostro en el otoño□; Idea Vilariño, □Yo□, □Ya no□, □Nadie□, □Y qué□, □Qué lastima□, □No te amaba□, □Un retrato de Charles Baudelaire□. -Blanca Varela, □Del orden de las cosas□, □Bodas□, □Alba□, □A rose is a rose□, □A la realidad□, □Canto villano□. -Castellanos, □A los danzantes de las ferias□, □Distancia del amigo□, □Dos meditaciones□, □Lamentación de Dido□, □Silencio acerca de una piedra antigua□, □Una palabra para el heredero□, □Una palmera□. -Mario Benedetti: □Ausencia de Dios□, □El nuevo□, □Un padrenuestro latinoamericano□, □Arte poética□, □Hagamos un trato□, □Nicolorín ni colorado□.
--	--

TEMA 12: O TEATRO NO SÉCULO XX. GROTESCO CRIOLLO. "NUEVO TEATRO" LATINOAMERICANO: EXPERIMENTACIÓN E COMPROMISO. TEATRO COMUNITARIO.

-La Nona de Roberto Cossa.
-Orinoco Emilio Carballido
-Pericones de Mauricio Kartún.
-Obra de LTL.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudos/actividades previos	0	1	1
Traballos de aula	17	34	51
Titoría en grupo	8	8	16
Prácticas autónomas a través de TIC	1	1	2
Sesión maxistral	24	24	48
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	30	32

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudos/actividades previos	Solicitarase con antelación a lectura previa e meditada dos textos tratados nas sesións da aula.
Traballos de aula	Realización en grupo de comentarios críticos de poemas e escenas dramáticas.
Titoría en grupo	Atenderase a todo tipo de dúbidas e bibliografía crítica sobre os aspectos tratados nas sesións maxistras ou nos comentarios de texto realizados en clase.
Prácticas autónomas a través de TIC	Utilización da plataforma FAITIC (lecturas, ligazóns, envorcado de conclusións dos comentarios realizados en clase).
Sesión maxistral	Exposición dos aspectos máis relevantes do temario proposto.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Atenderase a todo tipo de dúbidas sobre o temario exposto.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Estudos/actividades previos	Valorarase a lectura crítica previa dos textos tratados. Realización de fichas de lectura.	10
Traballos de aula	Valorarase a realización en grupo de comentarios de textos traballados na aula.	10
Prácticas autónomas a través de TIC	Valorarase a consulta e volcado do realizado na aula na plataforma FAITIC.	10
Sesión maxistral	Valorarase a participación en clase.	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realización dunha proba conformada por unha pregunta teórica do temario e un comentario de texto dun fragmento das lecturas obrigatorias.	60

Outros comentarios sobre a Avaliación

En caso de avaliación negativa, o alumnado deberá presentarse na convocatoria de xullo a un exame sobre a totalidade do temario consistente nunha pregunta teórica e a realización de dous comentarios: un poético e outro dramático.

O mesmo modelo de exame aplicárase na 1ª edición das Actas (na última semana do curso) a quen opte por un sistema de avaliación única.

Bibliografía. Fontes de información

Arrom. José Juan, *Historia del teatro hispanoamericano (época colonial)*, México, De Andrea, 1967.

Bellini, Giuseppe, *Nueva historia de la literatura hispanoamericana*, Madrid, Castalia, 3ª ed. corr. y aum., 1998.

Esteban, Ángel, *Literatura hispanoamericana*, Granada, Comares, 1999.

Fernández, Teodosio et al., *Historia de la literatura hispanoamericana*, Madrid, Universitat, 1995.

Franco, Jean, *Historia de la literatura hispanoamericana a partir de la Independencia*, Barcelona, Ariel, 1975; 13ª ed., 1999.

Goic, Cedomil(comp.), *Hitoria y crítica de la literatura hispanoamericana*, Vol. 1: Época colonial. Vol. 2: Del romanticismo al

modernismo. Vol. 3 Época contemporánea, Barcelona, Crítica, 1988-1990.

Gullón, Ricardo (coord.), *Diccionario de la literatura española e hispanoamericana*, 2 vols., Madrid, Alianza, 1993

Oviedo, José Miguel, *Historia de la literatura hispanoamericana*, Vol. 1 De los orígenes a la emancipación, Vol. 2 Del Romanticismo al Modernismo, Vol. 3 Postmodernismo, Vanguardia, Regionalismo, Vol. 4 De Borges al presente, Madrid, Alianza Editorial, 1995-2001.

____ y Milagros Rodríguez, *Historia esencial de la literatura española e hispanoamericana*, Madrid, EDAF, 2008.

Siebenmann, Gustav, *Poesía y poéticas del siglo XX en la América Hispana y Brasil: historia-movimientos-poetas*, Madrid, Gredos, 1997.

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Seminario de literatura hispánica/V01G160V01920

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Panorama da literatura en lingua española II/V01G160V01404

Literatura hispanoamericana: Narrativa e ensaio/V01G160V01608

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo de Fin de Grao				
Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V01G160V01991			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	O "Traballo de fin de grao" (TFG) é un traballo persoal que o discente debe facer de maneira autónoma baixo a titorización dun/ha docente da Facultade con docencia no grao. O TFG está orientado á avaliación das competencias asociadas ao título (Real Decreto 1393/2007). Xa que é un requisito para a graduación, debe entenderse como unha oportunidade de aprendizaxe que ilusione antes que coma un mero trámite.			

Competencias de titulación

Código	
A2	Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións das literaturas do español (en España e en América) e do galego, con especial sensibilidade para as literaturas emparentadas, como son as que corresponden ás linguas neolatinas e en particular a portuguesa
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
A11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.
A12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Na memoria do grao non se describiron competencias específicas para o TFG fóra das competencias xerais do grao.

A2
A3
A5
A6
A8
A9
A10
A11
A12
A13

B1
B2
B3
B4
B5

Contidos

Tema	
-Estrutura básica	1. Portada 2. Índices (contidos, táboas, ilustracións, figuras, anexos, etc.) 3. Dedicatorias e agradecementos 4. Resumo e palabras clave 5. Introducción/presentación 6. Marco conceptual 7. Metodoloxía 8. Resultados 9. Conclusións Bibliografía Anexos
-Introducción/presentación	Recoméndase que inclúa os seguintes apartados: -O obxecto de estudo material -Xustificación do tema elixido -Revisión crítica de antecedentes -Obxectivos -Estrutura do TFM
-Marco conceptual	Recoméndase que inclúa unha revisión dos conceptos fundamentais e dos argumentos epistemolóxicos que se manexan no TFG.
-Metodoloxía	Trátase de responder ao "como", isto é, describir as técnicas e os procedementos que se levaron a cabo para desenvolver o proxecto. Os materiais utilizados, a perspectiva metodolóxica (cuantitativa, cualitativa, mixta), as técnicas de produción de datos utilizadas, así como todos os aspectos que se considere preciso destacar sobre o procedemento seguido na elaboración do TFG.
-Resultados	Descrición clara e interpretación dos resultados obtidos.
-Conclusións	As conclusións son fundamentais e nunca deben redactarse como se se tratase dun resumo do traballo. Deben poñerse en relación coa(s) pregunta(s), cos obxectivos e/ou hipóteses propostos. Recoméndase que as conclusións rematen con algunha suxestión de liñas de traballo futuras.
-Bibliografía	A bibliografía ha incluír só as referencias citadas no texto. Hai varios modelos válidos para elaborar unha bibliografía. Recoméndase a que recolleamos no apartado "Bibliografía. Fontes de Información" desta mesma guía docente.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	5	145	150

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Traballos tutelados	Na redacción e presentación do TFG suxírese que se sigan as seguintes pautas: -Extensión. O TFG terá unha extensión entre 7000 e 9000 palabras. Deberá ser entregado en formato impreso (3 copias) e en PDF. Recoméndase a impresión do TFG a dobre cara. -Portada. Haberá de incluír: Grao Universitario en Estudos de Galego e Español / Facultade de Filoloxía e Tradución / Universidade de Vigo (na parte superior dereita), título completo do TFG, autoría e dirección, mes-ano da presentación (parte inferior). -Elementos gráficos. As figuras, gráficos, imaxes, táboas, etc. numeraranse correlativamente e virán acompañadas dun título na parte superior (exemplo: Figura 1: Título da figura. -Aspectos ortotipográficos: fonte tipo Baskerville, Candara, Book Antiqua, Garamond (12 pt), interlineado 1.5, aliñación xustificada, marxes 2.5 cm. -Notas ao pé. As notas terán numeración automática, aparecerán a pé de páxina e estarán no mesmo tipo de letra (10 pt). -Citas. As citas textuais de ata dúas liñas incluíranse no corpo do texto, marcadas entre comiñas e seguidas pola súa referencia: o apelido do/a autor/a (ou autores/as), o ano de publicación e o número da(s) páxina(s) entre parénteses. Exemplo: corpo do texto (Apelido1 e Apelido2, 2007: 121-122). As citas textuais superiores a dúas liñas inseriranse nun parágrafo á parte con sangría esquerda. Na fin da cita, entre parénteses, aparecerán o apelido do/a autor/a (ou autores/as), o ano de publicación e o número da(s) páxina(s). Exemplo: (Apelido1 e Apelido2, 2007: 121-122).
---------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O TFG realízase baixo a supervisión dun titor ou dunha titora. O discente ten dereito a unha atención personalizada co seu titor ou titora dende o momento en que a Facultade llo asigna. Como sinala o regulamento do TFG da Facultade de Filoloxía e Tradución, no seu artigo 4.6 "O profesorado non ten a obriga de lle dedicar máis horas de atendimento ó alumnado cás recoñecidas na 'Normativa de recoñecementos docentes' aprobada anualmente polo Consello de Goberno". Para o curso 2014-15, a normativa recoñece 5 horas por TFG. En todo caso, o discente poderá superar ese recoñecemento horario na medida en que o estime oportuno para un seguimento satisfactorio do traballo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A comisión avaliadora terá en conta os seguintes criterios: -Calidade técnica do traballo, fundamentación teórica, proposta metodolóxica, capacidade crítica do discente (60%). -A presentación escrita do TFG (20%). Valorarase especialmente a corrección formal e a adecuación aos estándares académicos descritos nesta guía -A defensa oral do TFG (20%). Valorarase especialmente a habilidade e o dominio da linguaxe verbal e a capacidade de síntese. IMPORTANTE O seguimento dunhas normas éticas considérase básico na elaboración do TFG. En particular, o respecto polo recoñecemento da autoría allea. Así, calquera plaxio identificado será motivo de suspenso do TFG. Entenderase por plaxio calquera reprodución literal presentada como propia dun texto alleo, independentemente da súa extensión ou calquera apropiación das ideas ou metodoloxía dun/a autor/a que non se mencione nas referencias e, isto, sexa cal sexa a súa procedencia (dun traballo individual ou colectivo, dunha publicación impresa ou dun documento electrónico ou de uso restrinxido, páxina web, ou traballo que se está levando a cabo por parte dalgún/a compañeiro/a, etc.).	100

Outros comentarios sobre a Avaliación

Defensa oral do TFG.

O/A estudante disporá de 10 minutos para presentar a súa proposta. Recoméndase que inclúa na súa intervención os aspectos seguintes:

-*Introdución*: problemática obxecto de estudo e o seu interese.

-*Bases teóricas e/ou metodolóxicas*: marco teórico e hipótese(s) do traballo.

-**Resultados:** principais resultados obtidos.

-**Conclusiones:** achegas do traballo ao obxecto de estudo

Na presentación oral o alumnado non poderá ler. Si poderá empregar un pequeno guión ou acompañar a súa presentación oral de material de soporte visual, auditivo, etc., pero a presentación oral NON pode constituír a simple lectura do devandito material.

Os membros da comisión avaliadora presentarán nun tempo máximo de 15 minutos os seus comentarios e preguntas, as cales deberá contestar, brevemente, o/a estudante.

Despois da deliberación a porta pechada, e unha vez decidida a cualificación do TFG (que, segundo se recolle no artigo 7, parágrafo 7, do Regulamento do TFG da Facultade de Filoloxía e Tradución, deberá ser numérica, de 0 a 10, coa posibilidade de outorgar matrícula de honra (MH) nas condicións determinadas na normativa), a comisión avaliadora levantará acta do acto de defensa e entregarlle unha copia á persoa responsable da materia (para que complete a acta correspondente na secretaría virtual) e outra á Secretaría do alumnado (cfr. art. 7, parágrafo 9 do Regulamento do TFG da FFT). No suposto de que a cualificación do TFG sexa a de suspenso, lémbrese que a comisión avaliadora lles entregará a estudantes e profesorado titor un informe coas recomendacións oportunas para mellorar o TFG en posteriores avaliacións (cfr. art. 7, parágrafo 8 do Regulamento do TFG da FFT).

Bibliografía. Fontes de información

En cada TFG haberá que empregar toda aquela bibliografía que o/a autor/a, baixo a supervisión do profesorado titor, considere conveniente. A epígrafe Bibliografía só recollerá os traballos citados no TFG e aparecerá despois do final do texto, separada por unha liña en branco, e con sangrado francés. Ordenarase alfabeticamente por autor/a e ano de primeira edición do orixinal segundo os modelos seguintes:

Baranda Leturio, Nieves (2001). *La prosa y el teatro medievales*. Madrid: UNED.

Gordon, Raymond G., Jr. (ed.) (2005). *Ethnologue: Languages of the World*. Dallas, Texas: SIL International. Dispoñible en liña: <http://www.ethnologue.com> Herrero Blanco, Ángel (2002). "La investigación lingüística de las lenguas de signos". *LynX. Panorámica de Estudios Lingüísticos*, 1, 9-47.

Ruiz García, Martha Elizabeth (2001). *El español popular de Chocó, Colombia: evidencia de una reestructuración parcial*. Doctoral thesis. Ann Arbor: University Microfilm International.

Wagner, Claudio (1991). "Las lenguas indígenas de América (lenguas amerindias)". *Documentos Lingüísticos y Literarios*, 17, 30-37. Dispoñible en liña: http://www.humanidades.uach.cl/documentos_linguisticos/document.php?id=350 **Servicio de Biblioteca de la Universidad de La Laguna, Cómo elaborar un trabajo. Dispoñible en liña: http://www.ull.es/view/institucional/bbtk/Como_elaborar_un_trabajo/es (última consulta: 20/07/2012).**

Warburton, Nigel (2007). *The Basics of Essay Writing*. Oxford: Routledge. Citado pola edición española: *Cómo aprender a escribir*. Traducido por Lourdes Bassols Pascual. Barcelona: Paidós, 2012.

Recomendacións